

OBČINA TRBOVLJE

**PRESTRUKTURIRANJE PREGOVNIH REGIJ –
KLJUČNA RAZVOJNA OBMOČJA**

A. GOSPODARSKE (RAZVOJNE) CONE V OBČINI TRBOVLJE

B. OSTALI PROJEKTI

Prpravila: Polona Schmit

julij, 2020

2. Lakonca, Savsko polje (sanirane rudniške površine – odprti kopi premoga)

Velikost: 200.000 m²

Namenska raba: IG – gospodarske cone (TR-108 in TR-111)

Lastništvo: Občina Trbovlje (TR-108, v prihodnje tudi TR-111)

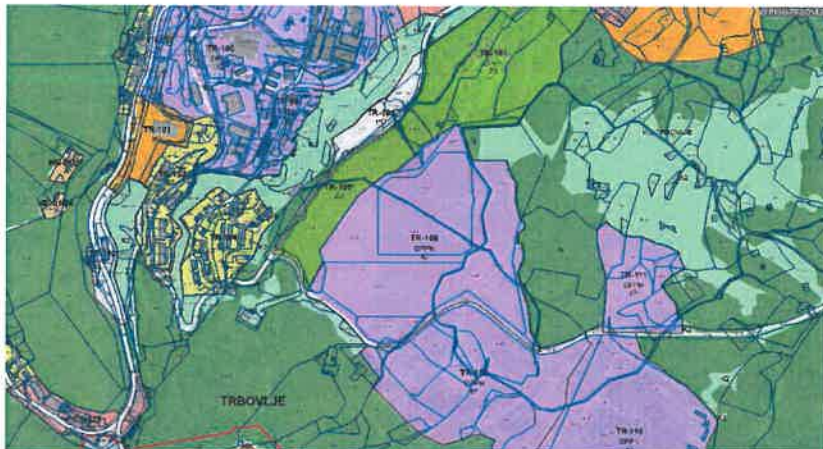
Zasedenost: 0 %

Pomanjkljivosti:

- V pripravi so spremembe OPN, ki bodo omogočile urejanje območja TR-108 s PPIP in ne več z OPPN,
- infrastrukturno neopremljeno,
- zaradi geološke zgradbe (nasipi) primerno za montažne hale.

Pozitivno:

- koncentracija gospodarskih dejavnosti na robu naselja Trbovlje,
- dostop direktno po industrijski cesti od Sušnika,
- velike neizkoriščene površine.

3. Lakonca (bivša deponija premoga TET)

Velikost: 85.000 m²

Namenska raba: IP – površine za industrijo (TR-110)

Lastništvo: pravna oseba

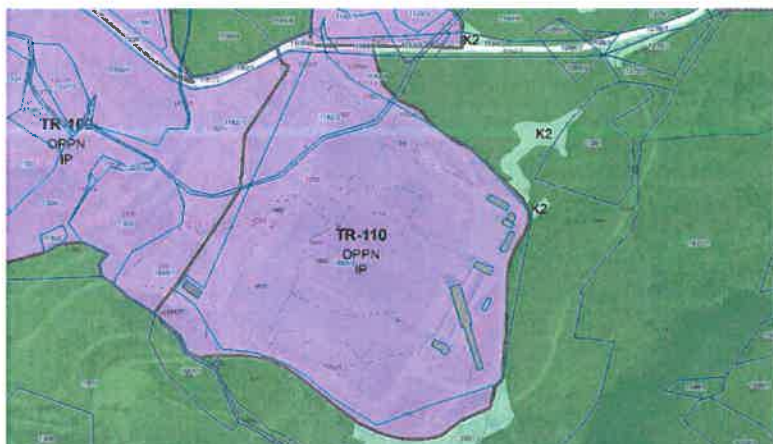
Zasedenost: 0 %

Pomanjkljivosti:

- potreben sprejem OPPN (pomanjkljivost v smislu dolgotrajnega postopka, ki ni sorazmeren z večinoma takojšnjimi potrebami podjetij),

Pozitivno:

- koncentracija gospodarskih dejavnosti na robu naselja Trbovlje,
- dostop direktno po industrijski cesti od Sušnika,
- infrastrukturno opremljeno (vodovod, čistilna naprava, povezava z železnico – rov),
- ugodnejša geološka zgradba – ni nasipa.

4. Separacija (površine v lasti RTH)

Velikost: 100.000 m²

Namenska raba: IP – površine za industrijo (TR-117)

Lastništvo: pravna oseba (RTH d. o. o. – v likvidaciji)

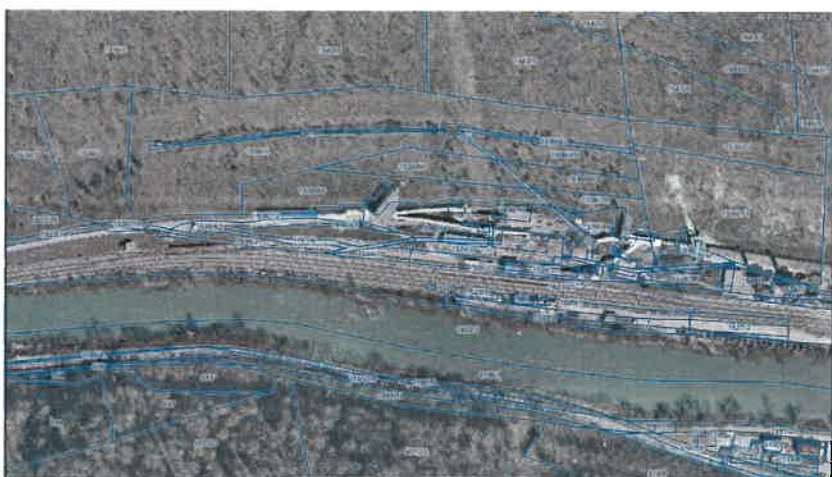
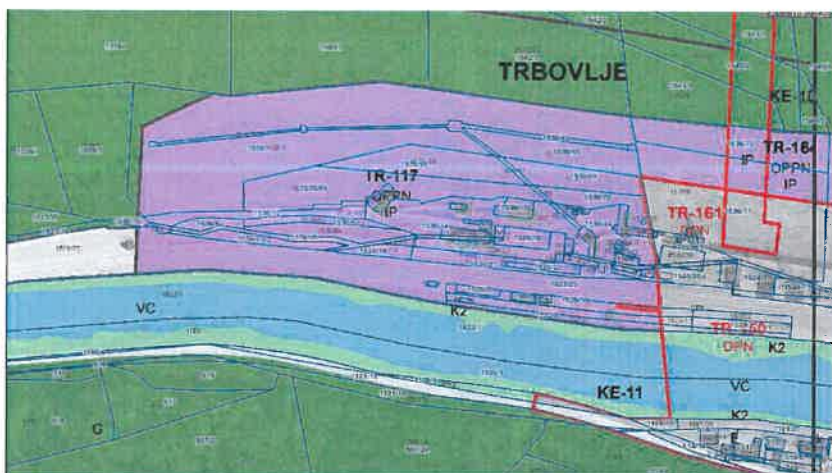
Zasedenost: 0 %

Pomanjkljivosti:

- obstoječ PIA – OPPN (Separacija) – potrebno posodobiti prostorski akt,
- omejen dostop za tovorna vozila skozi ozek star industrijski tunel.

Pozitivno:

- koncentracija gospodarskih dejavnosti na robu naselja Trbovlje,
- dostop direktno po železnici,
- infrastrukturno opremljeno.

5. cona Žabjek (površine v lasti RTH)

Velikost: 31.000 m²

Namenska raba: CDo – površine za trgovske, poslovne, storitvene dejavnosti (TR-139)

Lastništvo: pravna oseba (RTH d. o. o. – v likvidaciji)

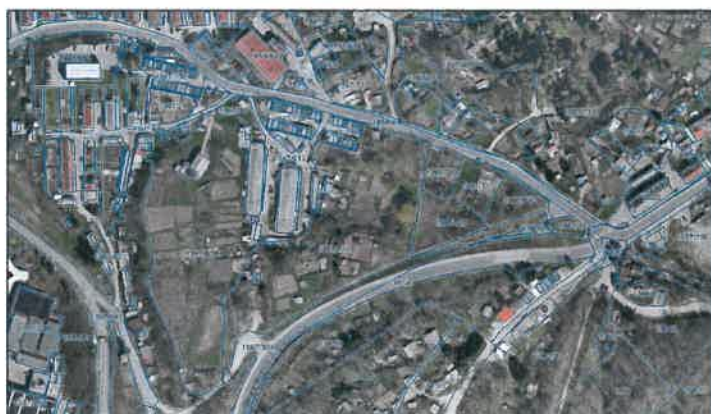
Zasedenost: 0 %

Pomanjkljivosti:

- OPPN – sklep o začetku priprave že objavljen,
- na območju dve stanovanjski stavbi,
- neugodna geološka zgradba (primerno za montažne hale).

Pozitivno:

- koncentracija storitvenih dejavnosti na robu naselja Trbovlje, ob obstoječi OIC Nasipi ,
- dostop direktno po industrijski cesti od Sušnika preko Ribnika in Kolonije 1. maja,
- infrastrukturno opremljeno,
- RTH že ima štiri potencialne investitorje (storitvene dejavnosti).

6. cona Gabrsko – vadbeni poligon za gasilce, površine za gospodarstvo

Velikost: 8.000 m²

Namenska raba: CDo – površine za trgovske, poslovne, storitvene dejavnosti (TR-139, oz. S del GA-16)

Lastništvo: Občina Trbovlje

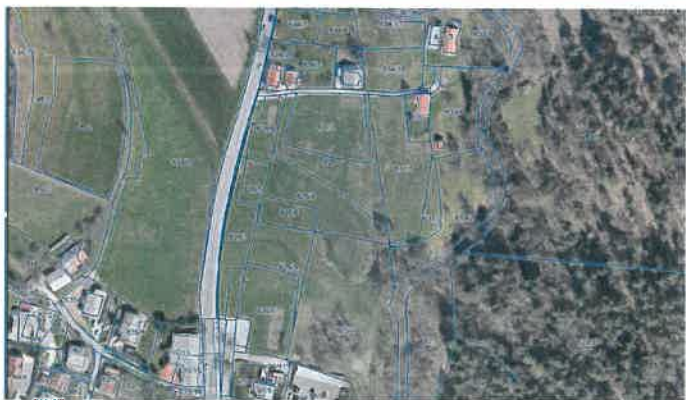
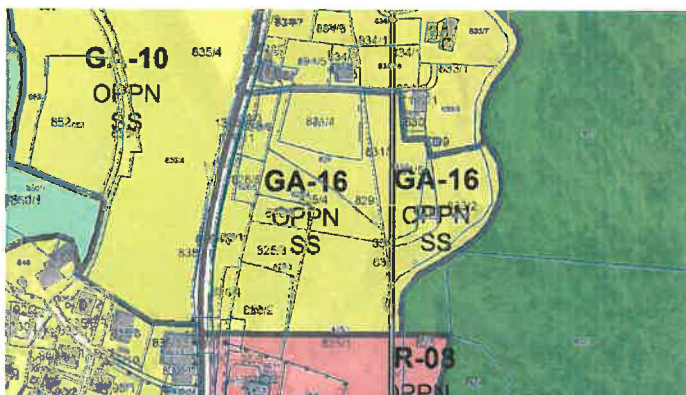
Zasedenost: 0 %

Pomanjkljivosti:

- V pripravi so spremembe OPN, ki bodo omogočile urejanje območja TR-108 s PPIP in ne več z OPPN,
- neugodna geološka zgradba (močvirnato),
- bližina stanovanjskih zgradb in heliporta ter bodočega poligona za vadbo gasilcev – primerno le za urejena parkirišča ali nižje hale,
- negativno mnenje s strani DRSV in Ministrstva za kulturo – poplavno območje ter kulturna dediščina – Marinkov hram.

Pozitivno:

- koncentracija storitvenih dejavnosti na robu naselja Trbovlje, ob conih centralnih dejavnosti in hitro razvijajoči se gospodarski coni ob Dewesoftu,
- dostop direktno z regionalne ceste.

B. OSTALI PROJEKTI

7. nova stanovanjska soseska Jasna stran Trbovlje

Velikost: 70.000 m²

Namenska raba: trenutno še ZS (TR-103), se pa s spremembami OPN št.3, ki so v teku, spreminja NR v SS

Lastništvo: Občina Trbovlje

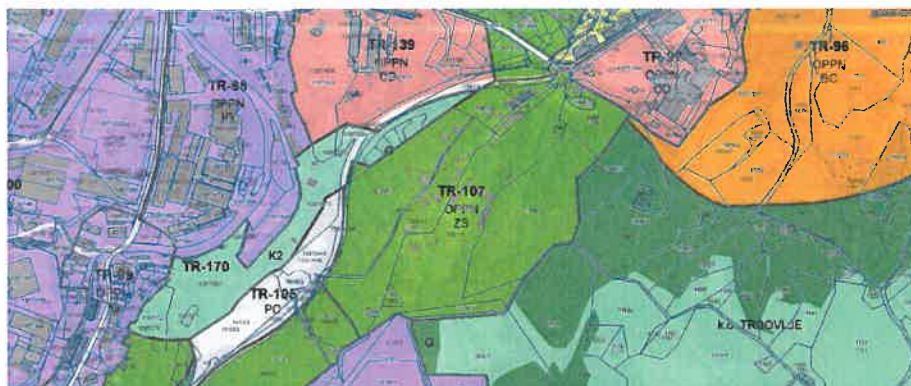
Zasedenost: 0 %

Pomanjkljivosti:

- predvidena izdelava OPPN,
- neugodna geološka zgradba – stabilno in primerno za gradnjo približno polovica tega območja. Ostalo predvidena zelena bariera, oziroma spremljevalne površine.

Pozitivno:

- sanacija degradiranih rudniških površin,
- na robu mesta, nad dolinskim dnom, na območju širšega rekreacijskega območja,
- dostop direktno z regionalne ceste, ne skozi center mesta.

8. prenove rudarskih kolonij - Terezija, Vodenska cesta...

Velikost:

Namenska raba: SSV – večstanovanjska gradnja (TR-68, TR-78)

Lastništvo: Občina Trbovlje, pravne osebe, fizične osebe

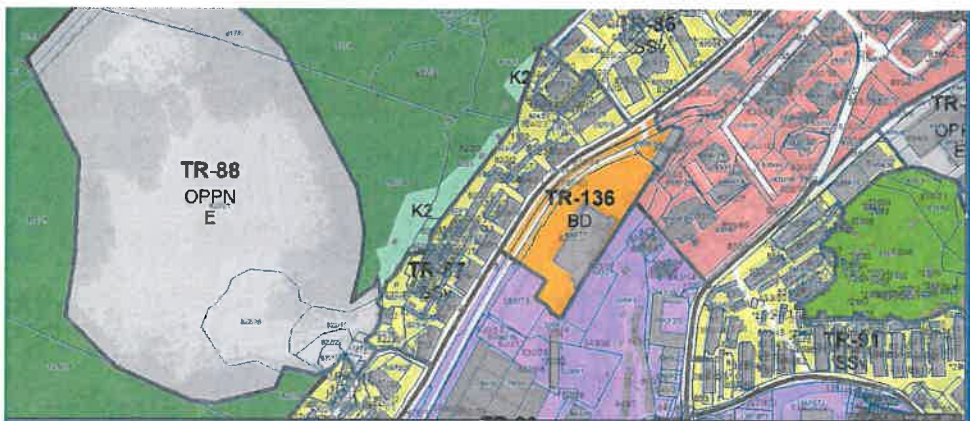
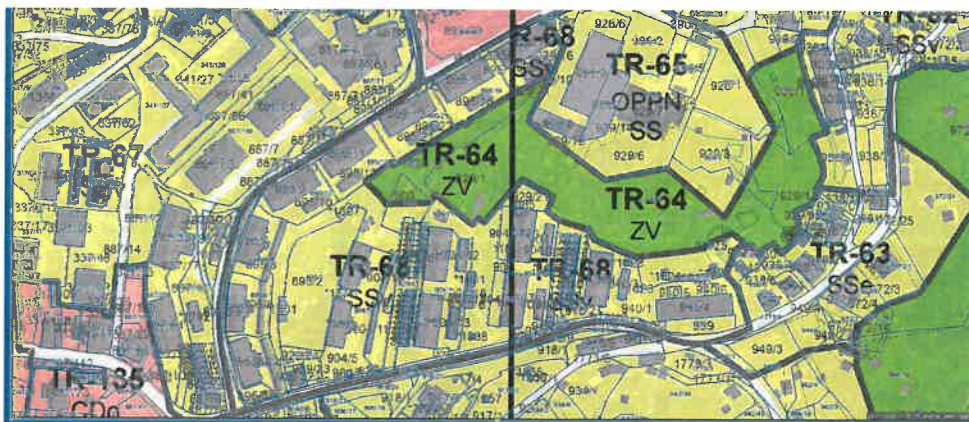
Zasedenost: 100 %

Pomanjkljivosti:

- neugodna socialna struktura prebivalcev – omejena finančna sredstva,
- včasih togi predpisi Zavoda za varstvo kulturne dediščine.

Pozitivno:

- preureditev v skladu s pogoji Zavod za varstvo kulturne dediščine – ohranjanje kulturne dediščine rudarstva.

9. prenova hiške Kurja vas (Keršičeva cesta 30)

Velikost: enostanovanjska hiša – tloris 70 m²

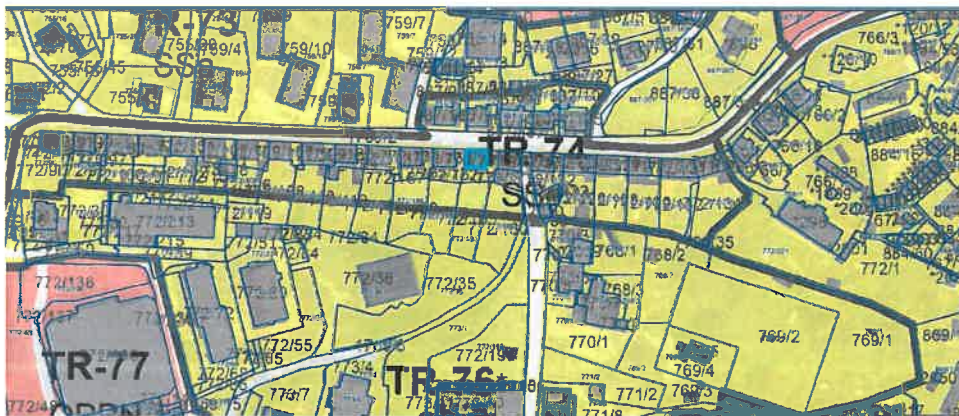
Namenska raba: SSe – individualna stanovanjska gradnja (TR-74)

Lastništvo: Občina Trbovlje

Zasedenost: 0 %

Pozitivno:

- občina načrtuje preureditev hiške v enoto razpršenega hotela,
- preureditev v skladu s pogoji Zavod za varstvo kulturne dediščine.

10. Gradnja stanovanjskega bloka na Savinjski cesti

Velikost: 4.000 m²

Namenska raba: Ssv – večstanovanjska gradnja (TR-14)

Lastništvo: Občina Trbovlje

Zasedenost: 0 %

Pomanjkljivosti:

- v pripravi OPPN.

Pozitivno:

- v stanovanjskem naselju, nekoliko izven centra mesta,
- komunalna infrastruktura,
- dostop direktno z regionalne ceste.

11. gradnja in nova namembnost na območju bivše tovarne Mehanika

Velikost: 12.000 m²

Namenska raba: Cu – osrednja območja centralnih dejavnosti (TR-84)

Lastništvo: Občina Trbovlje

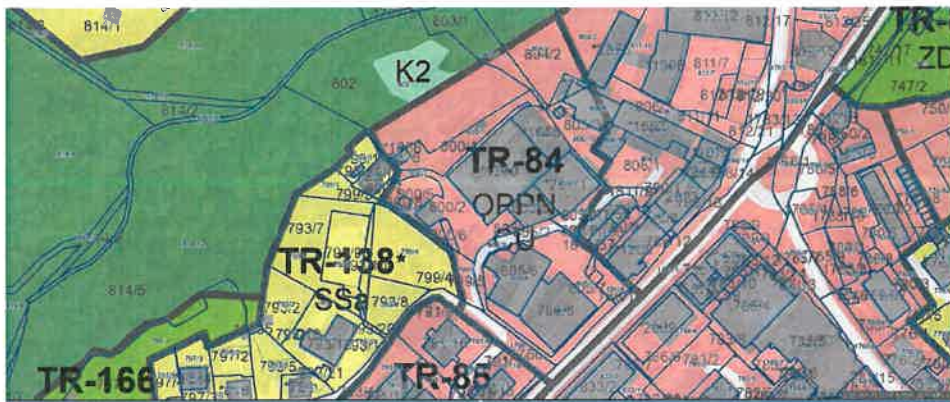
Zasedenost: 40 % (osnovna šola)

Pomanjkljivosti:

- potrebna izdelava OPPN,
- bližina stanovanjskih zgradb, zato ni primerna proizvodna dejavnost, oziroma preveč hrupna in moteča dejavnost.

Pozitivno:

- lokacija v centru mesta,
- dostop direktno z regionalne ceste.

12. vzpostavitev rekreacijske oziroma prostočasne cone Kipe

Velikost: skupaj cca 300.000 m²

Namenska raba: BC, ZV – površine za šport, rekreacijo in vrtičkarstvo (TR-147, TR-70, TR-96)

Lastništvo: Občina Trbovlje (TR-147), pravna oseba (RTH d. o. o. – v likvidaciji), Republika Slovenija

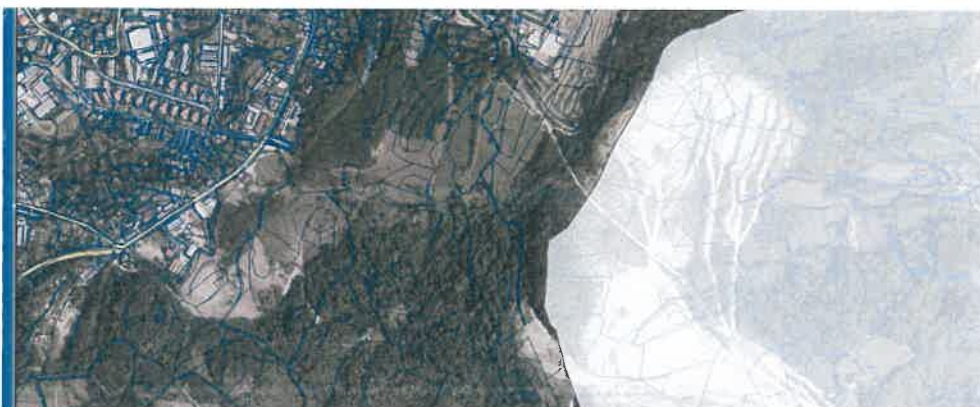
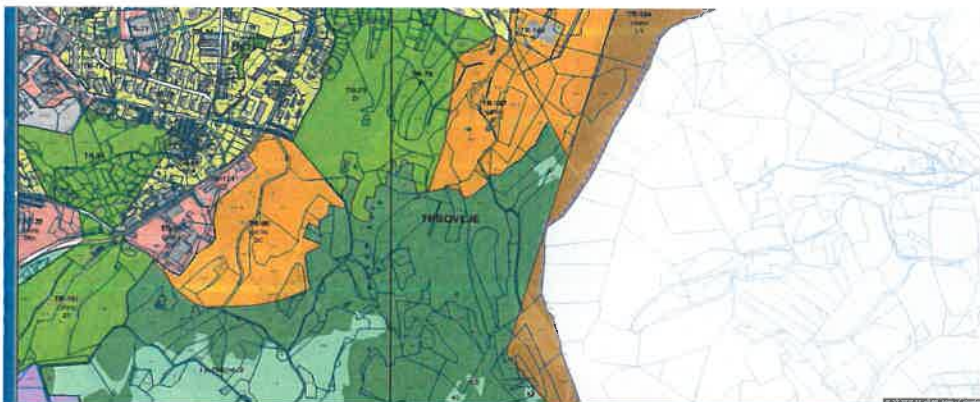
Zasedenost: 0 %

Pomanjkljivosti:

- potrebnega veliko vzdrževanja teh nekdanjih rudniških površin (čiščenje poti, košnja, čiščenje odtočnih jarkov...).

Pozitivno:

- velike odprte površine, ki jih občani že uporabljajo za prostočasne aktivnosti,
- obrobje mesta, primerno za popoldansko rekreacijo prebivalcev.

13. izboljšanje bivalnih pogojev v rudarski koloniji Terezija – vrtički, parkirišče, otroška igrišča

Velikost: 28.000 m²

Namenska raba: SSV – večstanovanjska gradnja (TR-68)

Lastništvo: Občina Trbovlje, pravne in fizične osebe

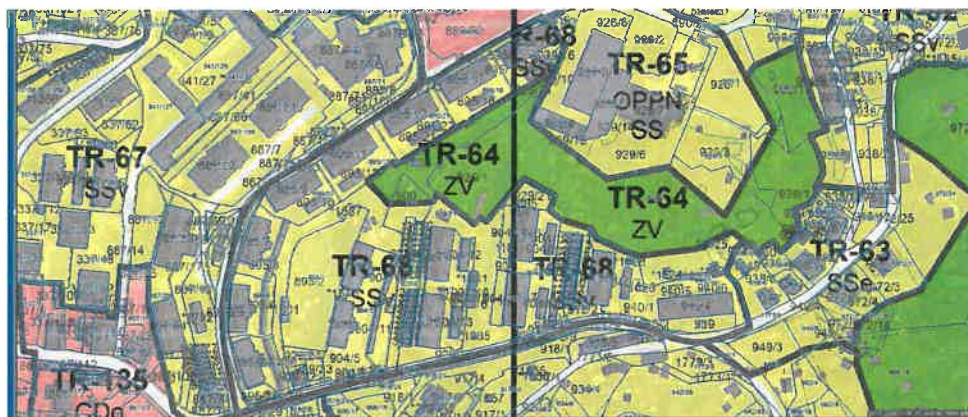
Zasedenost: 100 %

Pomanjkljivosti:

- pogoji Zavoda za varstvo kulturne dediščine,
- socialna struktura prebivalcev.

Pozitivno:

- možnosti za ureditev boljših pogojev za prebivalce (vrtički, otroška igrišča).

14. Gradnja doma za upokoјence oziroma oskrbovanih stanovanj

Velikost: 24.000 m²

Namenska raba: CD – druga območja centralnih dejavnosti (TR-66)

Lastništvo: Občina Trbovlje, pravne in fizične osebe

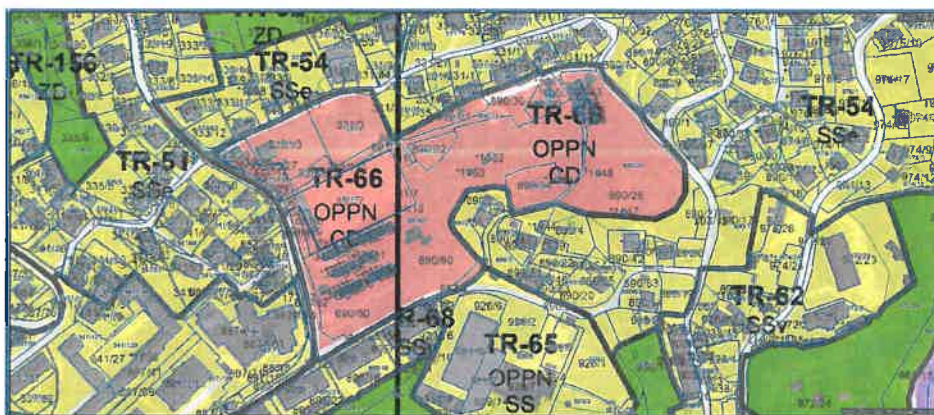
Zasedenost: 20 % (tenis igrišče, garaže, ki so v sklopu OPPN namenjene za rušitev)

Pomanjkljivosti:

- potrebna novelacija OPPN,
- neugodna geološka zgradba – prilagoditi temeljenje, vendar vseeno primerno za gradnjo doma za starostnike oziroma oskrbovanih stanovanj.

Pozitivno:

- lokacija v bližini sedanje stavbe Doma za upokoјence Franc Salomon Trbovlje in zato možna fizična povezava med obema stavbama,
- velik del območja gozdnat in primeren za ureditev parka oziroma sprehajalnih poti
- nekoliko izven centra mesta, na mirnejši lokaciji.

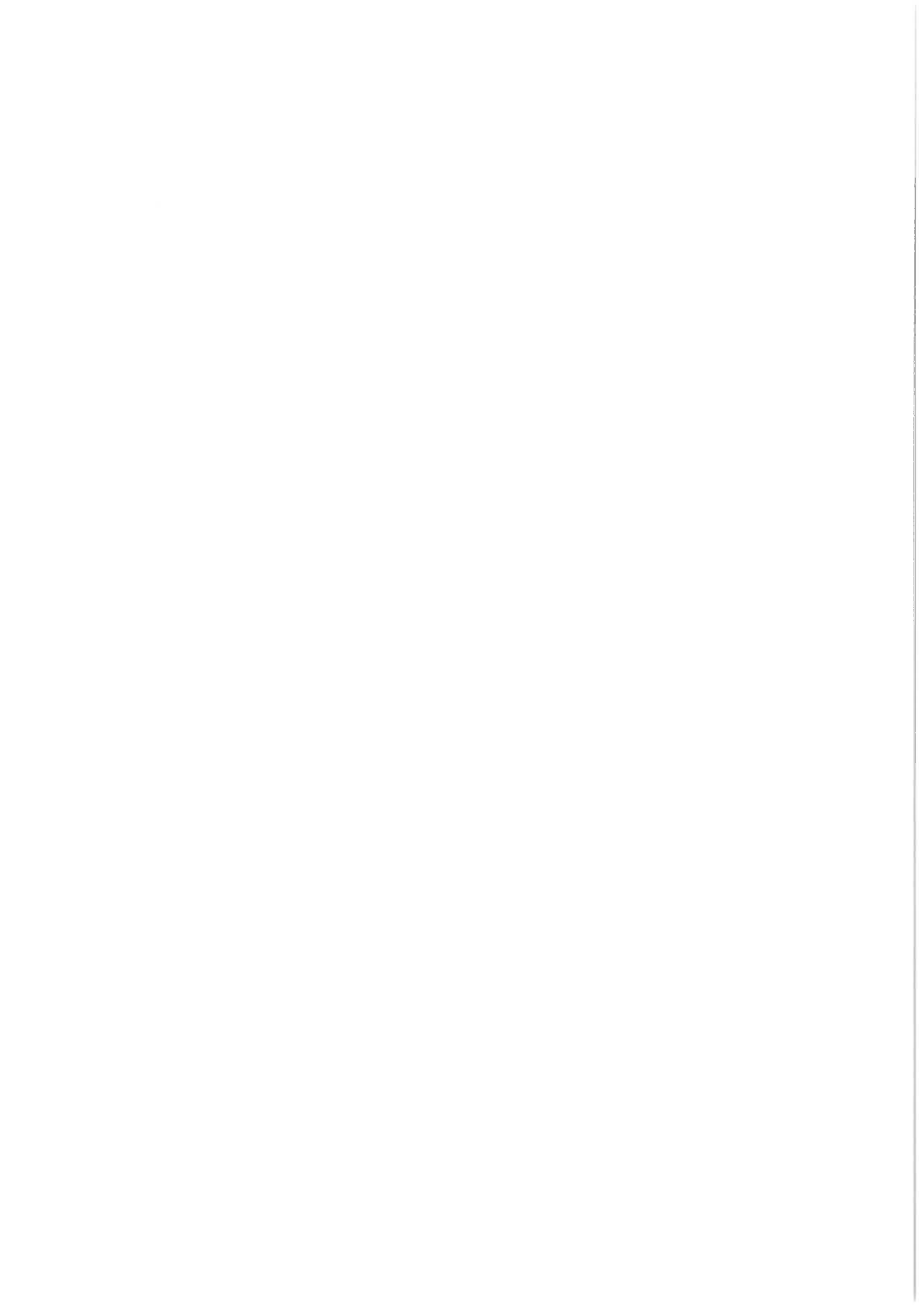

Katere so ključne razvojne potrebe in izzivi na področju – DRUŽBA IN STORITVE SPLOŠNEGA POMENA?

Ključne razvojne potrebe in izzivi – področje DRUŽBA IN STORITVE SPLOŠNEGA POMENA	Pomembnost za regijo		Primeri ključnih projektov
	Ocena: 1 majhna 2 srednja 3 velika	Kratka obrazložitev	
Izobraževanje in trg dela			
Izobraževalni programi za poklice (oskrba in nega na domu), ki bodo prevzeli skrb in nego za starejše tako v domih upokojenцев kot na domu.	3	Zaradi staranja populacije prebivalcev občine je nujno povečati obseg izobraženega kadra za izvajanje socialnovarstvenih/zdravstvenih storitev na domu ter domovih za upokojenцев. Načrtno izobraževanje in usmerjanje v te poklice bo zapolnilo tudi vrzeli na trgu dela in posledično vplivalo tudi na st. brezposelnosti v delu, ko povpraševanje in ponudba izobrazbe kadrov na trgu dela nista usklajeni. A ključni izziv je vzpostavitev državne strategije, politike na področju starejših. Zaradi spreminjanja normativov in tudi siceršnjih drugačnih zahtev glede ustreznosti objektov za vzgojo in izobraževanje, zgolj obnova starih objektov ne zadošča. Potrebno bi bilo zagotoviti sredstva, da bi lahko lokale skupnosti financirale izgradnje novih objektov in tako zadostile potrebam sedanjega časa ter nadomestila nekatere stare, dotrajane objekte, ki ne ustrezajo več nobenim normativom ter so tudi z varnostnega vidika lahko sporni.	Usmerjeno izobraževanje in javni razpisi za štipendije za deficitarne poklice
Gradnje novih vrtcev in šol	3		<ul style="list-style-type: none"> - Gradnja vrtca Ciciban - Nadgradnja OŠ Trbovlje ali novogradnja enega dela ali pa preselitev OŠ AH na novo lokacijo zaradi dezinvestiranja obstoječe lokacije (odvisno od tega, kaj bodo projekti pokazali)
Prilaganje izobraževalnih programov potrebam sodobnega gospodarstva (kompetenčna delovna sila)	3	Formalno izobraževanje zaradi značilnosti šolskega sistema ne nudi kompetenc, ki so potrebne za fleksibilno, inovativno, kreativno in odgovorno delovno silo. Potrebni so dodatni programi, občolski programi, programi neformalnega izobraževanja in vseživljenjskega izobraževanja za aktivno prebivalstvo in ranljive skupine, ki bi posameznike usposobili ali jim nudili podporo pri iskanju in uresničevanju poslovnih priložnosti in zagotavljanju lastne eksistence in eksistence družine.	Programi za spodbujanje podjetnosti in podjetništva Programi aktivne politike zaposlovanja kot nadgradnja (razširitev) inkubatorja, ki bi nudil praktično izobraževanje na strojih in napravah (usmerjeno v Industrijo 4.0) – t.i. »mehke vsebine« – primerno za pridobitev kompetenc.
Izboljšanje učinkovitosti delovne sile	3	Hitre spremembe v delovnih procesih zahtevajo, da se mora novo zaposlena oseba prilagoditi in naučiti dela v povsem specifičnih razmerah v določenih organizaciji. Pri tem pa ostali zaposleni nimajo časa, da bi sodelavce	<ul style="list-style-type: none"> - Programi mentorstva; Kot zgoraj – vsaj za tiste vsebine/delovna področja, za katero so na razpolago stroji, naprave in

		<p>seznanjali z delom oziroma jih usposabljali, kar pa močno vpliva na neučinkovitost novo zaposlenega delavca. Potrebni so programi in sredstva ki bi omogočili, da ima na novo zaposlena oseba na voljo čas in sredstva (človeški kapital), da osvoji delovne procese in kvaliteto prične z delom – možnost prenosa znanja.</p>	<p>mentorji inkubatorja – izobraževali bi lahko vsaj »okoliška« podjetja (v industrijski coni), ki imajo takšno dejavnost.</p>
<p>Finančna in družbena pismenost</p>		<p>Izvajanje izobraževanj na temo finančne pismenosti in o delu državnih in občinskih služb med mladimi in odraslimi s ciljem zmanjševati revščino, saj opazamo, da ljudje niso večji osnovnih finančnih pravil, ne znajo ravnati z denarjem, ki ga imajo, ne vedo osnov o delovanju državnih in občinskih ustanov, posledično se tudi ne znajdejo v sistemu.</p>	<p>- V sklopu osnovne in srednje šole predpisan program in določeno število ur na tematiko finančne in družbene pismenosti, prav tako v institucijah, ki izobražujejo starejše. Ideja: v program se vključijo tudi praktično usposabljanje, ki bi ga izvajali občinski uslužbenci ali ostali s tega področja.</p>
<p>Zdravje in socialne storitve</p>			
<p>Izvajanje socialnih storitev na domu</p>	<p>3</p>	<p>Zaradi staranja populacije prebivalcev občine je nujno povečati obseg socialnovarstvenih storitev občanom, ki imajo sicer zagotovljene bivalne in druge pogoje za življenje v svojem bivalnem okolju, vendar zaradi starosti, boleznih ali invalidnosti niso sposobni v celoti skrbeti zase, svojci – v kolikor jih sploh imajo, pa jim oskrbe in nege iz različnih vzrokov ne morejo zagotavljati. Na področju socialne oskrbe je potrebno koordinira izvajanje pomoči in nege starejših na domu tudi z drugimi ustanovami (CSD). Oskrba na domu prinaša koristi kot so ohranjanje socialnih stikov z okoljem, družino, sorodniki, sosedih in prijatelji.</p>	<p>Javni razpisi za dodelitev sredstev za izvajanje socialnovarstvenih storitev.</p>
<p>Mobilne referenčne oz. preventivne ambulante</p>	<p>2</p>	<p>Izvajanje preventivnih pregledov na domu (merjenje krvnega pritiska in sladkorja ipd. na domu) predvsem za starejše ljudi, ki niso mobilni oz. nimajo možnosti javnega prevoza. S tem ukrepom je omogočeno zgodnje odkrivanje in pravočasno zdravljenje nekaterih boleznih (povišan krvni tlak, sladkorna bolezen ipd.).</p>	
<p>Varovana stanovanja</p>	<p>3</p>	<p>Država bi morala nujno poskrbeti za novo politiko, predvsem vzdržno, s področja starejših.</p>	<p>- Državna naloga izgradnje in skrbi zanje</p>

<p>Bivalne enote za socialno ogrožene</p>	<p>3</p>	<p>Bivalne enote potrebne zaradi začasnega in urgentnega reševanja stanovanjskih težav najbolj ogroženih skupin prebivalstva (družine z majhnimi otroci, bolni, družine in posamezniki, ki jim grozi prisilna izselitev oz. zaradi drugih razlogov ostanejo brez stanovanja). Kajti ljudje se znajdejo na cesti in postanejo problem občine, saj jih državne službe v zdravstveno institucijo proti njihovi volji ne morejo umestiti, država nima urejenih začasnih bivališč, sami pa niso sposobni živeti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Izgradnja bivalne enote Bevško, lahko tudi v obliki kontejnerske, energijsko varčne manjše stavbe.
<p>Migracije in varnost</p>			

Katere so ključne razvojne potrebe in izzivi na področjih – CELOVIT RAZVOJ IN UPRAVLJANJE?

Ključne razvojne potrebe in izzivi – področjih CELOVIT RAZVOJ IN UPRAVLJANJE	Pomembnost za regijo		Primeri ključnih projektov
	Ocena: 1 majhna 2 srednja 3 velika	Kratka obrazložitev	
<p>Celovit razvoj:</p> <ul style="list-style-type: none"> - posebna območja celovitega načrtovanja in upravljanja - trajnostni urbani razvoj - razvoj podeželja - prostorsko načrtovanje 			
Revitalizacija rudniških površin	3	V regiji, ki je bila osnovana na premogovništvu, so po zaključku delovanja rudnikov ostale velike površine degradiranih zemljišč. Gre za površine, pod katerimi se je v času delovanja rudnika odkopavalo in zato zaradi posejdkov še nekaj časa ne bodo primerne za pozidavo. Država bi tem območjem morala določiti upravljalca, ki bi potreboval sredstva za ureditev in vzdrževanje teh površin, ki bi bile v začetni fazi primerne za območje za šport in rekreacijo.	<ul style="list-style-type: none"> - Financiranje upravljalca rudniških degradiranih površin in revitalizacija prostora KIPE za prostčasne aktivnosti v naravi saj druga gradnja tu ni dovoljena.
Ureditev in obnova mestnega jedra	2	V preteklosti so bila ob hitrem naraščanju prebivalstva mestna jedra stihjsko pozidana brez ustreznega prostorskega načrtovanja. Potrebno bi bilo zagotoviti sredstva, s katerimi bi lahko lokalne skupnosti uredile mestna jedra, tudi z odkupi neprimernih objektov in njihovo rušitvijo, ter celostno prenovi mestnih jeter.	<ul style="list-style-type: none"> - Prenova trga pred Delavskim domom Trbovlje - Prenova Trga revolucije (ob spomeniku in prostor okrog Mehanike)
Razvoj podeželja s povečanjem eko-turističnih kapacitet na podeželju	2	Več pozornosti je potrebno nameniti eko-turizmu, ki temelji na varovanju okolja in trajnostnemu razvoju, ta namreč omogoča varovaje oz. skrb za okolje, hkrati pa tudi tržno uspešen turizem.	
Prenove objektov družbenega pomena	3	Stavbe, ki so bile v preteklosti zgrajene s prostovoljnim, udarniškim delom in samopriskevki in se v njih nahajajo javne institucije kot so knjižnica, kulturni dom, športni objekti, danes propadajo, saj občine zanje nimamo dovolj sredstev. Energetske sanacije pa v teh primerih ob popisu nujnih del ne predstavljajo niti 40% stroškov obnove, saj ne gre za upravičene stroške. Zato bi bilo nujno kot CTN ukrep omogočiti obnove družbeno pomembnih in nujnih institucij.	<ul style="list-style-type: none"> - Prenova kulturnega doma Delavski dom Trbovlje - Prenova Knjižnice Toneta Seliškarija Trbovlje - Prenova bazena Trbovlje

Zapuščene industrijske površine v mestu		V mestih so včasih najprej bile zgrajene hale, industrijski objekti, nato okoli njih stanovanjski objekti. Danes pa se industrijska dejavnost več ne dopuša v mestih oz. se le ta seli ven iz mest, kjer jim je omogočena tudi širitev. Tako so nastali zapuščeni deli mesta, ki ključijo po prenovi in novih vsebinah.	<ul style="list-style-type: none"> - Ožvitev zapuščene zgornjega dela mesta Ledenica, kjer bi se uredil »park Ledenica« (skate prostor, brv čez potok, igrala, prostor za posedanje in druženje, dvig kvalitete življenja za zgornji del mesta).
Ureditev ali vzpostavitev urbanih vrtičkarskih con		Zaradi podnebnih sprememb, povečanja samooskrbe je nujno, da se prične vzpodbujati in širiti urbano vrtičkanje v vseh urbanih občinah. S tem se vzpodbuja samooskrba, fiskultura, večanje zelenih in urejenih površin v urbanih območjih.	<ul style="list-style-type: none"> - Ureditev urbanih vrtov med rudarskimi kolonijami Terezija - Urejanje urbanih vrtov Novi dom - Urejanje urbanih vrtov pod Loško cerkvijo - Ureditev vrtov na hohkrautovi koloniji - Urbano vrtnarjenje v rudarski koloniji na Vodenski
Učinkovito upravljanje			
Programska podpora povezanosti javnih institucij		Svet stremi k povezanosti, k sodelovanju, k optimizaciji delovnih procesov. Za to so potrebni tudi programi, programska oprema s katero bi povezali vse procese, ki se odvijajo znotraj javnih zavodov občine, jih nadgradili lahko potem tudi z novimi storitvami, z enotno kartico storitev in podobno.	<ul style="list-style-type: none"> - Programska oprema za povezanost delovnih procesov znotraj vseh javnih zavodov s skupno stičiščno točko - Enotna kartica storitev

Katere so ključne razvojne potrebe in izzivi na področju – NARAVA IN KULTURA?

Ključne razvojne potrebe in izzivi - področje NARAVA IN KULTURA	Pomembnost za regijo		Primeri ključnih projektov
	Ocena: 1 majhna 2 srednja 3 velika	Kratka obrazložitev	
Ohranjanje narave, biotska raznovrstnost in naravni viri			
Aktivno upravljanje z območjem Nature 2000 in krajinskimi parki	2	<p>Na območju občine je območje Nature 2000 in Krajinska parka Kum in Mrzlica. Potrebno bi bilo pridobiti sredstva za aktivno upravljanje navedenih območij, z namenom ohranjanja vseh vrst habitatov, poleg tega pa tudi z vidika turistične ponudbe.</p> <p>Tako kot na to opozarja Planinska zveza Slovenije na to opozarjamo tudi občine. Namreč planinske postojanke oz. planinski domovi predstavljajo velik turistični potencial, zgrajeni so bili v preteklosti v prejšnjem obdobju pretežno s prostovoljnim delom, s prispevki ljudi in podjetij, že več let pa je infrastruktura in urejenost teh poslopij ostala v preteklem času in posledično tako tudi vsa ponudba tako za planince kot turistice. Občine in planinska zveza za večje obnove teh planinskih domov nimajo denarja, zato bi bilo nujno urediti projekte, ki bi vzpostavili infrastrukturo, ki pritiče današnjemu času vključno s ponudbo.</p>	
Planinske postojanke			<ul style="list-style-type: none"> - Planinski dom Kum - Planinski dom Mrzlica - Dom na Planini
Urbani vrtovi		Zaradi podnebnih sprememb, povečanja samooskrbe je nujno, da se prične vzpodbujati in širiti urbano vrtičkanje v vseh urbanih občinah. S tem se vzpodbuja samooskrba, fiskultura, večanje zelenih in urejenih površin v urbanih območjih.	<ul style="list-style-type: none"> - Ureditev urbanih vrtov med rudarskimi kolonijami Terezija - Urejanje urbanih vrtov Novi dom - Urejanje urbanih vrtov pod Loško cerkvijo - Urejanje urbanih vrtov na Hohkraudovi koloniji - Urbano vrtnarjenje v rudarski koloniji na Vodenski

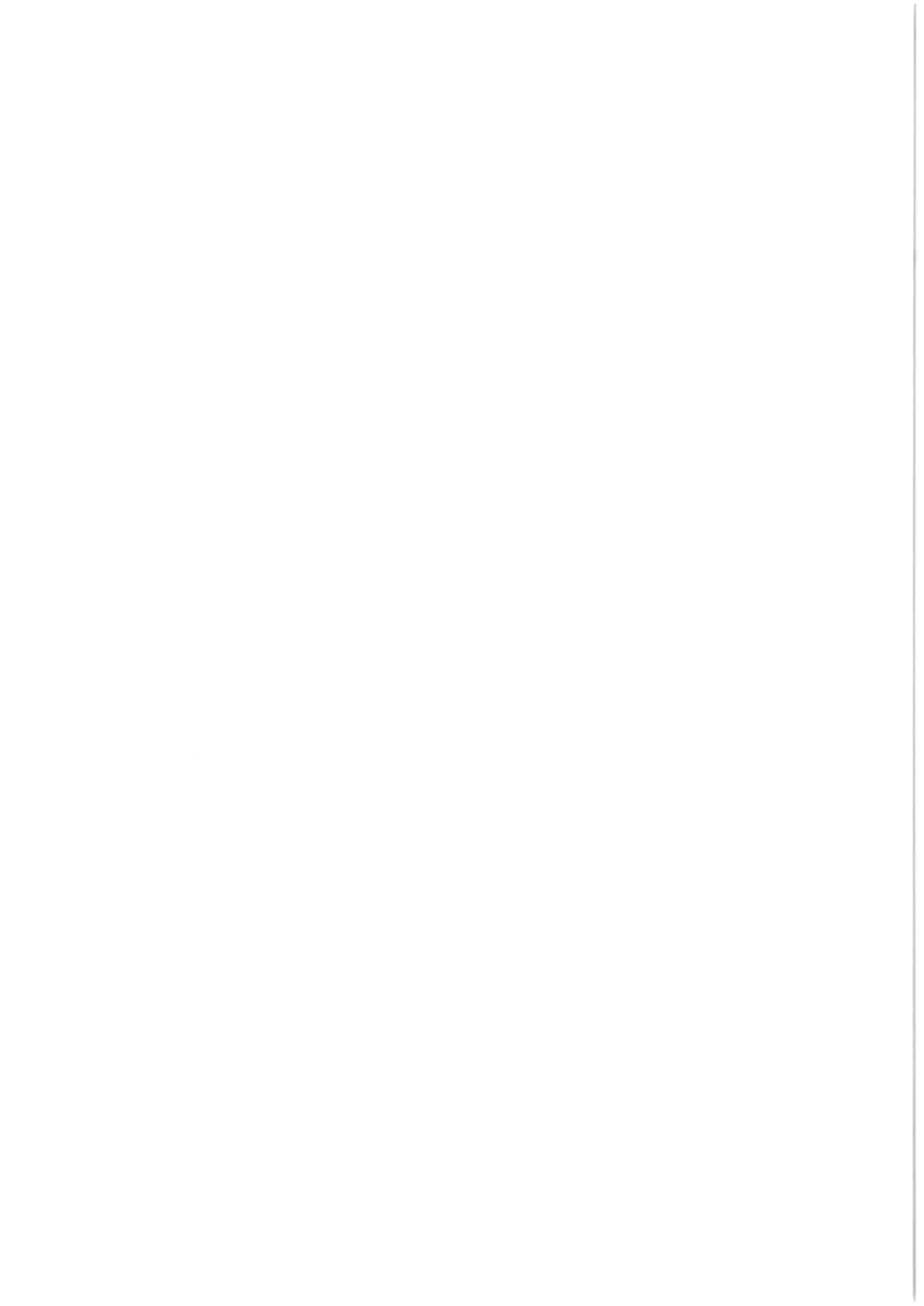
Kultura			
<p>Obnova rudniških kolonij</p>	<p>3</p>	<p>Gre za kulturno dediščino, ki je v Sloveniji edinstvena (glede velikega obsega še ohranjenih kolonij), ker pa gre za stanovanjske stavbe iz konca 19. in začetka 20. stoletja, ki so vse tudi pod spomeniško zaščito, je njihova ustrezna obnova za lastnike finančno neizvedljiva. Potrebno bi bilo zagotoviti sredstva za celovito prenovo kolonij, ki bi jih v določenem delu lahko namenili tudi turistični ponudbi. Problem je ta, da bi se morala sredstva nameniti tudi za fizične osebe, saj občina ni lastnik vseh stanovanj v koloniji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Prenova kolonije Terezija - Prenova kolonije Vodenska - Prenova Švabske kolonije - Prenova Šuštarjeve kolonije
<p>Pomen in dostopnost kulture</p>	<p>3</p>	<p>Kultura je pomemben dejavnik trajnostnega razvoja, saj se v okviru kulturnih programov spodbuja ustvarjalnost, ohranjanje dediščina in razvija spoštovanje raznolikosti. Zato je potrebno zagotoviti ustrezno infrastrukturo, sodobne kulturne programe povezane tudi z novomedijskimi vsebinami in zagotoviti njihovo dostopnost čim širši javnosti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Prenova Delavskega doma - Trbovlje kot osrednje kulturne institucije v regiji in Trbovljah

Katere so ključne razvojne potrebe in izzivi na področju - OKOLJE, PROSTOR in ENERGIJA?

Ključne razvojne potrebe in izzivi - področje OKOLJE, PROSTOR in ENERGIJA	Pomembnost za regijo		Primeri ključnih projektov
	Ocena: 1 majhna 2 srednja 3 velika	Kratka obrazložitev	
Oskrba s pitno vodo, odvajanje in čiščenje odpadnih voda, upravljanje z odpadki			
Skrb za ohranjanje virov pitne vode	3	Pomen pitne vode je neprecenljiv, zato je potrebno zagotavljati neoporečnost virov pitne vode oziroma odprava morebitnih tveganj za njeno onesnaženost.	- Izgradnja vodovoda Dobovec in delov predela Čeče
Čiščenje odpadnih voda	2	Ureditev tega področja zahteva sredstva za čiščenje odpadnih voda v večjih, kot tudi manjših aglomeracijah ter nenazadnje tudi za male čistilne naprave na območjih izven aglomeracij.	- Vzpodbude za vzpostavitev malih čistilnih naprav izven aglomeracije in financiranje povezanega sistema čiščenja odpadne vode znotraj manj kot 2000 populacijskih enot kot samostojnega sistema
Ustrezno ravnanje z odpadki za manjšo obremenitev okolja	3	Poleg truda za še uspešnejše ločeno zbiranje odpadkov, je potrebno več pozornosti nameniti tudi ostalim ravnam na tem področju, kot je preprečevanje nastajanja odpadkov, ponovna uporaba in reciklaža, tako v podjetjih kot v gospodinjstvih. Vzpodbuditi projekte v lokalnem okolju, kjer bi se poslovalo brez plastike, kjer bi v javnih zavodih uvajali trajnostne prakse.	- Projekt »poslovanje brez plastike« v lokalnem okolju (npr. med gostinci) - Trajnostni projekti v javnih zavodih (npr. projekt uvedbe pralnih plen v vrtcih)
Urejanje odvodnavanja ter sanacija plazovitih območij	2	Zaradi vremenskih ujim se je problematika na plazovitih območjih še dodatno povečala, zato je potrebno za ureditev tega pridobiti dodatna finančna sredstva. Prav tako država ne naredi dosti na ureditvi strug, ki nato ob večjih padavinah povzročajo poplave in posledično ogromno škode.	- Ureditev vodotokov in plazov v okolici
Prilagajanje podnebnim spremembam			
Ozelenitev javnih površin	2	Zaradi višanja povprečnih temperatur ozračja bi se zasadila nova drevesa, le ta namreč uravnavajo temperature in zagotavljajo naravno senco ter čistijo zrak, ki pa je v mestih vse bolj onesnažen zaradi velikega števila avtomobilov.	- Dolgoročni plani ozelenitve mestnih središč, vključitev arboristov (centri mest, ob peš poteh, ob kolesarskih poteh) - Vključevanje zelenih površin v novogradnje – n.pr. zelene, zasajene strehe

				<ul style="list-style-type: none"> - Nove zelene površine, oziroma obstoječe, urejene kot retencijske površine ob poplavih oziroma večjih nalivih - V središču mesta s prenovo mestnega jedra (okolica hotela Rudar) - Sanacija sklanega pobočja nad strmo cesto relacija Trbovlje – Dobovec (višinske razlike več kot 600 m) - Ureditev urbanih vrtov med rudarskimi kolonijami Terezija - Urejanje urbanih vrtov Novi dom - Urejanje urbanih vrtov pod Loško cerkvijo - Urejanje urbanih vrtov na Hohkrautovi koloniji - Urbano vrtnarjenje v rudarski koloniji na Vodenski
Urejanje pitnikov ter odprtih vodnih površin	2	<p>Za potrebno blažjenje povečanih poletnih temperatur (vročinski valovi) je potrebno zagotoviti možnosti za hlajenje in hidracijo prebivalcev.</p> <p>Zaradi podnebnih sprememb se napoveduje, da bo takšnih krušenj ogromnih skal kot smo jim bili priča v Trbovljah, Trzihu ... vse več. Gre za ogromne osamelce, ki grozijo nad cestami in kjer se to pojavlja nad lokalnimi cestami, so občine praktično nemočne, saj sanacije takšnih pobočij presežejo več sto tisoče evrov, kar pa je za lokalno skupnost absolutno prevelik zalogaj. A ukrepati bo nujno potrebno.</p>		
Sanacija skalnih, nevarnih pobočij nad prometnimi potmi	3	<p>Zaradi podnebnih sprememb, povečanja samooskrbe je nujno, da se prične vzpodbujati in širiti urbano vrtičkanje v vseh urbanih občinah. S tem se vzpodbuja samooskrba, fiskultura, večanje zelenih in urejenih površin v urbanih območjih.</p>		
Urbani vrtovi	3			
Obnovljivi viri energije in učinkovita raba energije				
Uporaba virov energije, ki ne obremenjujejo okolja	3			
Energetska sanacija objektov družbene rabe	2	<p>Za zadostitev učinkovite rabe energije je potrebno ustrezno prenoviti večino objektov družbene rabe, zgrajenih v 60, 70 in 80 letih prejšnjega stoletja. Za zasavsko regijo, katere gospodarstvo je slonelo na premogovništvu, premog je bil tudi glavni energent, ki ga je bilo v izobilju, je za navedeno obdobje veljalo, da so gradili energetske zelo potrpatne objekte. Vsi ti objekti so sedaj že zaradi starosti, še bolj pa zaradi energetske potrpatnosti potrebni celovite prenove.</p>		

Spodbujanje nakupa in vgradnje toplotnih črpalk	2	Toplotne črpalke predstavljajo okolju prijazen način ogrevanja. To je pomembno posebej za območja z zimskimi temperaturnimi inverzijami, kot je Zasavje.	<ul style="list-style-type: none"> - Subvencije za vgradnjo toplotnih črpalk na območjih, kjer so preseganja prašnih delcev v zraku PM10 in kjer ni mogoč priklop na daljinsko ogrevanje
Filtri za male kurilne naprave z namenom zmanjšanja PM 10 delcev in ureditev večjih javnih prašnih (makadamskih) površin v mestu	3	Zasavje spada med degradirana območja zaradi preseženega dovoljenega preseganja dnevne mejne vrednosti za PM 10 delce. Največji problem predstavljajo individualna kurišča, za katere poleg zamenjave zastarelih kurilnih naprav, obstaja tudi možnost namestitve filtra z namenom zmanjšanja PM 10. Poskrbeti za ureditev vseh večjih makadamskih javnih površin v mestu, ki prav tako prispevajo k ustvarjanju prašnih delcev.	<ul style="list-style-type: none"> - Podpora razvoju in pilotnemu projektu izdelave in vgrajen dimniških filtrov - Ureditev makadamske javne površine na Ribniku ter na Sallauminesu
Prostor			
Degradirane površine	3	Urejanje in revitalizacija degradiranih območij za ponovno gospodarsko uporabo ali druge namene – zelene, rekreacijske površine. Gre za površine, kjer danes ni mogoča gradnja zaradi izkopa premoga in pa za površine v mestu, kjer je včasih bila industrija, danes pa zaradi poselitve le-ta v mestu ni več mogoča in so prostori zapušteni.	<ul style="list-style-type: none"> - Rekreacijske površine na rudarskih površinah na Kipah - Oživitev zapuščenega zgornjega dela mesta Ledena, kjer bi se uredil »park Ledena« (skate prostor, brv čez potok, igrala, prostor za posedanje in druženje, dvig kvalitete življenja za zgornji del mesta), - Ureditev gospodarskih con na bivših rudniških površinah, primernih za manjše gospodarske obrate (Lakonca).

Katere so ključne razvojne potrebe in izzivi na področjih – KONKURENČNO GOSPODARSTVO in TURIZEM?

Ključne razvojne potrebe in izzivi – področjih KONKURENČNO GOSPODARSTVO in TURIZEM	Pomembnost za regijo		Primeri ključnih projektov
	Ocena: 1 majhna 2 srednja 3 velika	Kratka obrazložitev	
<p>Konkurenčno gospodarstvo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Raziskovalna, inovacijska sposobnost - Kreativne industrije - Zelena ekonomija - Finančni instrumenti - Internacionalizacija - Krožno gospodarstvo 			
Vzpostavitev novodobnih oblik dela kot so centri soustvarjanja, podjetniških učebnih se in kubatorjev	2	Danes tradicionalne industrije dajejo prostor tudi novim, mladim in zagnanim idejam. S podporo gospodarstva, univerz je potrebno ustvarjati učeče se inkubatorje, kjer bodo pod mentorstvom in znanjem gospodarstvenikov nastajala nova podjetja in ne mentorstvom javne uprave.	Nadgradnja projekta Zasavski podjetniški inkubator z novimi programi <ul style="list-style-type: none"> - Potrebni so mentorji - Potrebna je vedno nova in napredna oprema in prostori
Spodbujanje ustanovitve in razvoja MSP	2	MSP je potrebno spodbujati pri ustanovitvi in delovanju ter jim nuditi podporo pri raziskovalni in inovacijski dejavnosti z institucijami kot so inkubatorji ali preko povezovanja z različnimi svetovalnimi institucijami in izkušenimi podjetji	Povezava s »podjetniškim pospeševalnikom« Katapult (izkušena podjetja, podporno okolje, mentorstvo,...) – tudi v povezavi z inkubatorji Povezava z RRA – nadgradnja programov PVSP, vendar ciljno usmerjeni. <ul style="list-style-type: none"> - Ureditev in vzpostavitev nove cone Lakonca - Ureditev cone za storitvene, proizvodne dejavnosti Gabrsko
Ustrezne lokacije in infrastruktura za gospodarsko dejavnost, predvsem na degradiranih površinah!	3	Izgradnja in opremljanje poslovnih con.	
Poletni programi na teme tehničnih znanj, robotizacije, matematike za učence in dijake	3	Nujno bi bilo potrebno vzpodbujati poletne programe, tabore za mlade o robotizaciji, tehničnih znanjih in jim ta znanja čim bolj na poljuben način v sodelovanju z gospodarstvom približati. Mlade je potrebno že v zgodnji fazi razvoja na primeren in poljuben način vpeljati v svet tehničnih znanj, naprednih tehnologij. To je investicija v dejansko prihodnost.	<ul style="list-style-type: none"> - Poletni tabori v sodelovanju s predstavniki gospodarstva in šolstva

<p>Cestna povezava na avtocesto (Radeče – Zidani Most – Hrastnik – Trbovlje – Prebold – A1)</p>	<p>3</p>	<p>Podjetja na območju Zasavja, ki se ukvarjajo s proizvodnjo velikih produktov, za nekatere je potreben tudi izredni prevoz, imajo težave, kako tovorna vozila z izdelki varno pripeljati do avtoceste po ustreznih cesti. Zasavje namreč nima ustreznega priključka na avtocesto za težji promet. Prav tako ni potrebno posebno poudarjati in naštevati statistiko, ki dokazuje, da se najhitreje razvijajo območja ob avtocestnih povezavah. Spodbujanje povezovanja z izobraževalnim sistemom (npr. medpodjetniški centri, vajeništvo in praksa, mojstrstvo, mentorstvo, promocija poklicev), uvajanje programa dela za krajši čas pod mentorstvom v gospodarstvu na način kot država vzpodbuja javna dela in s tem razbremenimo gospodarstvo in poskrbimo, da bo takšnih oblik mentorstva vse več.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Cestna povezava na avtocesto (Radeče – Zidani Most – Hrastnik – Trbovlje – Prebold – A1) - Mentorstvo po posameznih podjetjih za določen čas 9 mesecev, z mentorstvom in subvencioniranjem plače za vajenca, regres in prehrano zagotovi delodajalec, omeji se število takšnih praks na podjetje glede na njihovo št. zaposlenih
<p>Izkušnje za vse</p>			
<p>Turizem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Novi turistični proizvodi/produkti - Infrastruktura 			
<p>Razvoj turizma na podeželju</p>	<p>2</p>	<p>V Zasavju imamo veliko lokalnih ponudnikov, predvsem z domačo hrano, ki bi jih bilo potrebno povezati v mrežo in turizmom ob prihodu v Zasavje ponuditi obisk njihovih domačij. Možna je tudi povezava s planinskimi kočami.</p> <p>Kolesarstvo po zasavskem hribovju v povezavi z adrenalinskimi parkom. Oživljanje in uvajanje novih dejavnosti v območje Nature 2000.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Projekt Povezano podeželje Zasavja
<p>Aktivni turizem</p>	<p>2</p>	<p>Industrijska dediščina kot turistična ponudba in atrakcija za obiskovalce je tudi osnova za večjo prepoznavnost kraja in regije. Kot vidimo, je veliko zanimanje za najvišji dimnik v Evropi, različni programi so možni tudi v rudniških prostorih. Potrebna pa so sredstva za infrastrukturo, da se lahko industrijski objekti pripravijo in ohranjajo v smislu turistične ponudbe, predvsem za manjše skupine (butični turizem) in v smislu trajnosti – povezovanje z novimi mediji.</p> <p>Težava je v tem, da so ti prostori in objekti v državni lasti in bi kot taka v teh projektih morala biti do sredstev upravičena tudi država preko svojih podjetij, ki so lastniki tega. Torej, da se na razpis lahko prijavi občina, kot nosilec programa in tudi podjetje (v 100 % lasti države) kot nosilec infrastrukture!</p>	
<p>Industrijski in kulturni turizem</p>	<p>3</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Nove vsebine in produkti v sklopu ogledov in obiska najvišjega dimnika v Evropi - Turistična pot v neobdelanem rovu rudnika, ki turistu pričara edinstveno in povsem realno izkušnjo, možna je tudi podzemna povezava Hrastnik Trbovlje

<p>Pomanjkanje turističnih kadrov in izvajalcev turističnih programov</p>	<p>2</p>	<p>Zaradi odliva mladih, bega možganov in negativne »črne« podobe regije, turizem ni razvit oziroma se praktično ne dogaja, kar posledično pomeni, da se na tem področju tudi ni usposabljala oz. razvijala delavna sila. Glede na vse večjo pomembnost turizma kot gospodarske dejavnosti potrebujemo ustrezno promocijo in strokovno usposobljene izvajalce, ki bodo znali promovirati regijo in inovativno interpretirati naše danosti in znamenitosti obiskovalcem.</p>	<p>- Programi za usposabljanje zaposlenih v javnih zavodih, ki bodo tudi usposobljeni za vodenje turistov</p>
<p>Pomanjkanje namestitvenih kapacitet za obiskovalce višjega cenovnega razreda</p>	<p>3</p>	<p>Namestitvene zmogljivosti so v regiji zelo omejene, skoraj da ni privatnih namestitev oz. ustreznih namestitev za goste višjega cenovnega razreda. V Trbovljah obstaja mladinski hotel, ki pa ni primeren za poslovne partnerje, za ostale goste, ki ne sodijo v mladinski sektor ali segment turistov, ki potujejo na takšen način. V času sezone, kulturnih in poslovnih dogodkov tudi poslovnih obiskov, obiskovalci iščejo namestitve izven Zasavja. Potrebujemo nove in sodobne namestitve, visoke kakovosti, ki se lahko uredijo tudi v okviru razpršenih hotelov. Za začetek bi bilo dovolj že nekaj urejenih apartmajev tudi v povezavi z dodano vrednostjo kulturne dediščine.</p>	<p>- V rudarski koloniji (kulturna dediščina) urediti 2 apartmaja za goste višjega cenovnega razreda kot unikaten produkt v slovenskem prostoru</p> <p>- Vzpostaviti mrežo namestitev na trgu, jih povezati v produkt na nivoju z določenimi standardi in jih vzpodbuditi k urejanju oz. vzpostavljanju namestitvenih kapacitet pri privatnikih/občanih po vzoru apartmajev</p>
<p>Planinske postojanke</p>	<p>2</p>	<p>Tako kot na to opozarja Planinska zveza Slovenije na to opozarjamo tudi občine. Namreč planinske postojanke oz. planinski domovi predstavljajo velik turistični potencial, zgrajeni so bili v preteklosti v prejšnjem obdobju pretežno s prostovoljnimi delom, s prispevki ljudi in podjetij, že več let pa je infrastruktura in urejenost teh poslopij ostala v preteklem času in posledično tako tudi vsa ponudba tako za planince kot turistice. Občine in planinska zveza za večje obnove teh planinskih domov nimajo denarja, zato bi bilo nujno urediti projekte, ki bi vzpostavili infrastrukturo, ki pritiče današnjemu času vključno s ponudbo. Prav tako so do planinskih objektov velikokrat ceste v res izredno slabem stanju, saj občinam zmanjka denarja že za obnovo tistih najbolj prometnih.</p>	<p>- Planinski dom Kum</p> <p>- Planinski dom Mrzlica</p>

Katere so ključne razvojne potrebe in izzivi na področju – FIZIČNA in DIGITALNA POVEZANOST?

Ključne razvojne potrebe in izzivi – področje FIZIČNA in DIGITALNA POVEZANOST	Pomembnost za regijo		Primeri ključnih projektov
	Ocena: 1 majhna 2 srednja 3 velika	Kratka obrazložitev	
Fizična povezanost – infrastruktura			
Cestna povezava na avtocesto (Radeče – Zidani Most – Hrastnik – Trbovlje – Prebold – A1)	3	Da se poveča konkurenčnost regije in zanimanje investitorjev, je potrebno bistveno izboljšati povezavo iz zasavske do savinjske regije in s tem tudi dostop do avtocestnega sistema. Dobra prometna povezava je ključna za razvoj gospodarstva in dnevnih migracij.	Cestna povezava na avtocesto (Radeče – Zidani Most – Hrastnik – Trbovlje – Prebold – A1)
Obnova regionalnih cest	3	Navezanost in dostopnost do avtocestnega sistema je potrebno izboljšati tudi s celovito obnovo dotrajanih regionalnih cest, ki so bile do sedaj deležne le najnujnejših obnovitvenih del. S tem bo Zasavje postalo tudi lokacijsko bolj konkurenčno.	- Cesta Trbovlje – Podmeja – Prebold (obnova izredno dotrajanih delov)
Izgradnja in obnova občinskih cest	3	Občine bi nujno potrebovale možnost pridobitve evropskih sredstev tudi za namen izgradnje novih in obnove dotrajanih občinskih cest. Zaradi naraščajočih odhodkov na različnih področjih, ki jih občinam z zakoni nalaga država, denarja za izvajanje ene od osnovnih nalog – izgradnja in vzdrževanje občinskih cest ni dovolj, posledično je dostop občanov iz lokacijsko oddaljenejših delov občine že do samega mesta znatno otežen.	- Ceste s podeželja v mesto od koder se pot nadaljuje nato proti večjim cestnim povezavam
Povezanost mesta in ljudi		Ureditev parkirnih točk na obrobjih mest in v mestih (zaradi reliefa kjer primerne obrobja mest ni zaradi lege mesta, prostorske zasnovе) kot izhodiščne točke za uporabo drugih javnih prevoznih sredstev za potrebe uporabe javnih storitev znotraj mesta.	- Ureditev parkirišča ob spodnji državni cesti pri Delavskem domu Trbovlje pod zemljo - Ureditev parkirišča v zgornjem delu mesta na stičišču obeh cestnih povezav na Sallauminesu v dveh nivojih - Parkirni prostori ob športni Dvorani Polaj

Fizična povezanost – trajnostna mobilnost			
Uvajanje dodatnih ukrepov na področju trajne mobilnosti		Potrebno je zagotoviti ukrepe za spodbujanje javnega prometa, souporabe avtomobilov, ureditve dodatnih kolesarskih poti in uporabe električnih koles.	
Fizična povezanost - transportna logistika in intermodalna stičišča			
Uskladitev voznih redov vlaka in lokalnega avtobusa	3	Da se delež ljudi, ki se na delo in v šolo vozijo z vlakom, poveča, je mogoče doseči z uskladitvijo voznih redov avtobusov in vlakov. Potnike od potovanja z vlakom nemalokrat odvrača čas med prispetjem avtobusa na železniško postajo in odhodom vlaka s postaje.	
Digitalna povezanost			
Pametne parkirne hiše		Popolna izkoriščenost parkirnih hiš in s tem zmanjšanje potrebe po parkirnih površinah, zmanjšanje potrebnega časa za iskanje parkirišča.	Parkirna hiša prihodnosti (lahko tudi v povezavi z Fizično povezanostjo in projekti izgradnje parkirnih hiš).

Prestrukturiranje
in razvojni prehod
premogovnih regij

Območni načrt za Zasavsko regijo

Predlogi za območje občine Trbovlje

Občina Trbovlje

V SREDIŠČU
ZASAVJA

UVOD

Kot je zapisano tudi na portalu energetika Ministrstva za infrastrukturo, je zaprtje rudniških objektov v Zasavski regiji sicer res že v zaključni fazi, vendar območje ostaja ekonomsko in socialno manj razvito. Sooča se namreč z veliko brezposelnostjo, odhodom mladih, gospodarsko pa se le stežka razvija. Od leta 1995 je bilo izgubljenih 5000 delovnih mest, bruto domači proizvod pa danes dosega le 53 % nacionalne ravni. Obstoječi ukrepi, sprejeti z Zakonom o postopnem zapiranju Rudnika Trbovlje – Hrastnik in razvojnem prestrukturiranju regije iz leta 2005, niso zagotovili zadostnega regionalnega gospodarskega okrevanja.

Številke za Občino Trbovlje pa prav tako kažejo, da v povprečju zaostajamo za preostalimi Slovenijo. Občina Trbovlje meri 58 km² in se po površini med slovenskimi občinami uvršča na 122. mesto. Januaria 2020 je imelo Trbovlje 16.105 prebivalcev. Na kvadratnem kilometru površine občine je živele povprečno 277 prebivalcev; torej je bila gostota naseljenosti tu večja kot v celotni državi (102 prebivalca na km²) (SURS, 2020).

Število živorojenih je bilo nižje od števila umrlih. Naravni prirast na 1.000 prebivalcev v občini je bil torej v tem letu negativen, znašal je -3,9 (v Sloveniji -0,4). Število tistih, ki so se iz te občine odselili, je bilo nižje od števila tistih, ki so se vanjo priselili. Selitveni prirast na 1.000 prebivalcev v občini je bil torej pozitiven, znašal je 2,0. Seštevek naravnega in selitvenega prirasta na 1.000 prebivalcev v občini je bil negativen, znašal je -1,9 (v

Sloveniji 6,8). Povprečna starost občanov je bila 45,8 leta in tako višja od povprečne starosti prebivalcev Slovenije (43,3 leta). Povprečna starost prebivalcev te občine se dviga v povprečju hitreje kot v celotni Sloveniji. (SURS, 2020). V občini je delovalo 6 vrtecev, obiskovalo pa jih je 526 otrok. Od vseh otrok v občini, ki so bili stari od 1–5 let, jih je bilo 75 % vključenih v vrtec, kar je manj kot v vseh vrtcih v Sloveniji skupaj (81 %). Povprečna mesečna plača na osebo, zaposleno pri pravnih osebah, je bila v tej občini v bruto znesku za približno 2 % nižja od letnega povprečja mesečnih plač v Sloveniji, v neto znesku pa za približno 2 % (SURSR, 2020).

Prehod iz rudarskega v novo življenje je v ustvarjanju pogojev za razvoj novih tehnologij in turizma ter odličnih pogojev za bivanje visoko izobraženega kadra.

Planinska vas

Gabrsko

Ojstiro

Trbovlje

Zasavje

- ♦ od leta 1995 izgubljenih 5000 del. mest
- ♦ BDP predstavlja samo 53% nacionalnega BDP

Trbovlje

- ♦ naravni prirast na 1000 preb. -3,9 (SLO -0,4)
- ♦ povpreč. starost preb. 45,8 let (višja od SLO)
- ♦ samo 75% otrok vključenih v vrtec
- ♦ povprečna bruto plača nižja kot v SLO

VZROKI ZA ZAOSTANEK V RAZVOJU MESTA

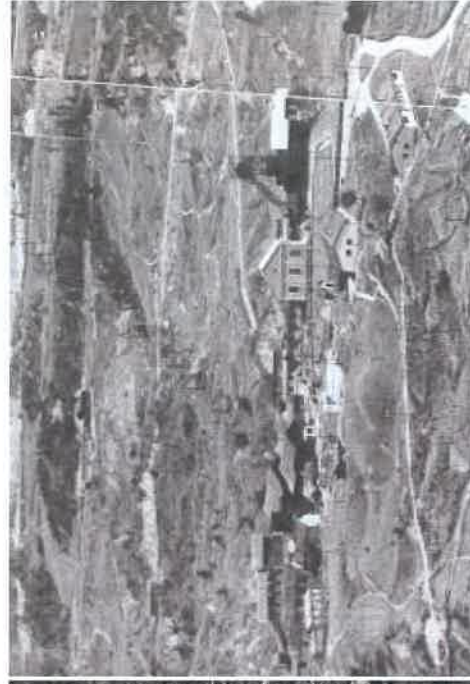
Na razvoj mesta je vsekakor vplivalo rudarjenje, saj je prav zaradi rudarjenja iz vasi nastalo mesto Trbovlje, ki je danes najgostejše poseljena občina na km² v Sloveniji. Rudarjenje je v času obstoja prineslo veliko dobrega, saj se je mesto razvijalo, dajalo kruh oz. zaposlitve več kot 20.000 ljudem. Gradile so se tovarne, stanovanja, družbena infrastruktura. Ta industrializacija pa je žal negativno vplivala na okolje, na onesnaženost doline, hkrati pa se je v Trbovlje v času delovanja rudnika za potrebe dela v rudniku v Trbovlje priselilo veliko delavcev iz držav bivše Jugoslavije. Z zatonom rudarjenja, z odpuščanji, ki so sledili po osamosvojitvi Slovenije, pa so Trbovlje zgubile večji del delovnih mest, zaprle so se številne tovarne. Občina je namesto v razvoj denar morala dajati za plačevanje vseh socialnih transferjev, ki so samo v desetih letih narasli za 2 milijona evrov. To je denar, ki bi ga občina vsako leto morala nameniti razvoju, vlaganjem v družbeno infrastrukturo (vrtci, šole, delavski dom, športne površine,...) ki zvišuje nivo oz. kvaliteto življenja ljudem v občini, a ga zaradi vse višje brezposelnosti in vse večjega števila ljudi, ki so bili upravičeni do socialnih transferjev, ni mogla. Ker imajo Trbovlje eno najstarejših prebivalcev v Sloveniji posledično to pomeni, da je vsako leto več ljudi v domski oskrbi kar pa za občino zopet predstavlja vse več denarja, ki ga mora namenjati za subvencije stanovalcem v domovih. Zakon o financiranju občin, ki definira način financiranja občin s strani države, pa ne upošteva tega socialnega vidika oz. višine socialnih izdatkov, ki jih

mora občina po zakonu plačevati. In začaran krog je tako sklenjen.

To so in bodo največji problemi lokalnih skupnosti povsod tam, kjer se zaključuje rudarjenje, v kolikor jim države in EU ne bodo znale pomagati. Občina Trbovlje do danes te pomoči in razumevanja te težave ni bila deležna. Ni bilo zakona, ki bi defimiral, kdo bo plačeval zapiranje in zaradi tega je rudnik celo občini odprodajal zemljišča, občina, ki je že tako v finančni stiski zaradi vse večjih socialnih transferjev, pa je to morala plačevati, če ni želela, da strateška zemljišča ne preidejo v privatno lastnino. Premogovnik Velenje najbrž ne bo šel po tej poti, saj je direktor premogovnika g. Golob za časopis Delo poudaril »Potrebujemo zakon o zapiranju rudnika, da vemo, od kod bodo sredstva in kdo bo to plačal.« (Delo, 12.10.2019). V Trbovljah žal zakona ni bilo. Lastnik, torej država, pa je rudnik

silila, da je odprodajal zemljišča, ki jih je pred desetletji od države prejel kot kapitalski vložek.

Zavedati se je potrebno, da regije, kjer rudniki še delujejo, niso še izkusile, kakšen pritisk na lokalno okolje povzroči nenadno zaprtje rudnika, zmanjšanje delovnih mest za več kot 10.000 in kako težko je lokalnim okoljem, torej občinam, skrbeti za ljudi, ki so naenkrat ostali brez službe (in so praviloma z nižjo stopnjo izobrazbe), kako težko je najti denar, da bi zapuščene tovarne, zapuščeni deli mesta zaživel ter hkrati financirati razvojne projekte mesta, ki bi doprinesli k temu, da bi ljudje ostali doma, ustvarjali v lokalnem okolju in s tem zajezili odseljevanje.

NACIONALNA STRATEGIJA ZA PRESTRUKTURIRANJE

Kot je navedeno na portalu energetika Ministrstva za infrastrukturo, bosta v okviru priprave nacionalne strategije pripravljena tudi območna načrta za prestrukturiranje obeh premogovih regij, v katerih bodo začetni ukrepi za obdobje 10 do 20 let z namenom omogočiti samostojni obstoj in razvoj regij tudi po tem, ko premogovne dejavnosti v teh krajih več ne bo.

Naloga platforme je sprožiti tranzicijo kot podlago za reševanje okoljskih in socialnih izzivov. Z povezovanjem evropskih, nacionalnih, regionalnih in lokalnih deležnikov v tranziciji bo spodbujano partnerstvo in učenje na podlagi izmenjave izkušenj. Dejavnosti platforme so najprej osredotočene na premo-govniške regije, v prihodnosti pa naj bi se razširile na oglično intenzivne regije. Platforma je zasnovana tako, da bo pospešila prehod na čisto energijo, pri čemer bo več pozornosti namenjene so-cialni pravičnosti, strukturni preobrazbi, novim spretnostim in financiranju real-nega sektorja (Portal energetika, 2020).

Pri platformi bo več pozornosti namenjene naslednjim področjem:

**SOCIALNA
PRAVIČNOST**

**STRUKTURNA
PREOBRAZBA**

**NOVE
SPRETNOSTI**

**FINANCIRANJE
REALNEGA
SEKTORJA**

SOCIALNA PRAVIČNOST

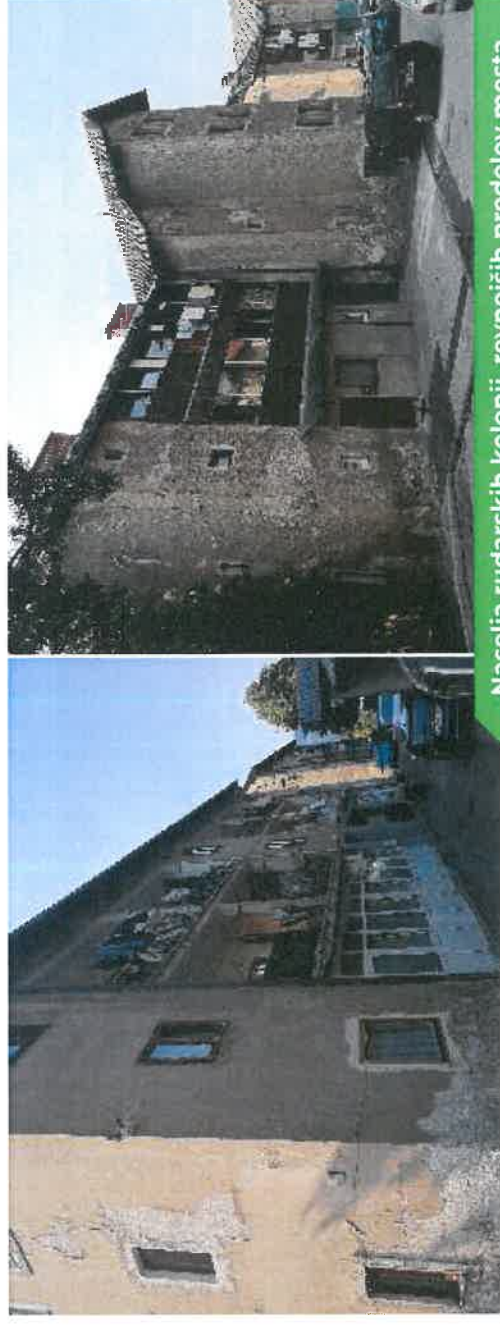
Generalna skupščina OZN je razglasila 20. februar za svetovni dan socialne pravičnosti. Na ta dan povečujemo zavedanje o problemih revščine, neenakosti med spoloma, brezposelnosti in socialne izključenosti. Sem spada zagotavljanje enakih pravic vsem družbenim skupinam, vključno z begunci in migranti. Socialna pravičnost je pravzaprav sistem, ki temelji na enakosti in solidarnosti, na dejstvu, da imamo kot ljudje določene osnovne pravice, ki naj bi jih okolje, v katerem živimo, zagotavljalo. (Delo, 2020).

Revnejši predeli mesta; rudarske kolonije

V Trbovljah so se žal skozi leta vzpostavili deli mesta, ki slojijo kot »revnejši deli«. V večini primerov gre za območja rudarskih kolonij, kamor so naseljevali rudarske delavce. V kolonije se skozi leta ni kaj dosti vlagalo, začela so postajati marginalna okolja, kamor se mladi, izobraženi ljudje ne želijo seliti. Postajajo naselja, ki so nepriljučna za bivanje, kjer je prisotno veliko revščine. Že izgledi naselij dajo vedeti, da tukaj ni urbanih pravič, saj ima vsak stanovalec na svoj način urejene ganke, različne oblike in barve oken, zanemarjena okolica, neafaltrirane, prašne površine funkcionalnega zemljišča v okolici kolonij, ... Nenapisano pravilo življenja v kolonijah je bilo tudi, da si je vsak stanovalec tik pri stavbi in njeni okolici urecil vrtiček. Tudi ti vrtički, ki se nahajajo danes med stavbami kolonij, spominjajo na barakarska naselja. Vse to je zapuščina rudarske stanovanjske politike, kjer je

bilo vlagan v takšna področja izredno malo, ni bilo nobenega urbanističnega pristopa, posledično so stanovanja pozneje za mizerne vrednosti odkupovali najemniki in zgodba zapuščenih rudarskih naselij se je s tem le še poglabljala in sega vse do danes. Študija, ki so jo naredili v Angliji na temo, kako slaba stanovanja in slabi bivalni pogoji vplivajo na življenje ljudi dokazuje, kako revno, zanemarjeno okolje vpliva na življenje ljudi, še posebej otrokin pojav boleznih kot so depresija, astma in podobne bolezni (NatCen 2013, People living in a bad housing; nummbers and health impacts). Stanovanja v kolonijah so ponavadi slabše kakovosti, površina posameznega stanovanja pa okoli 25m² do 35 m². Kolonije so tudi zaščiten kulturna dediščina. Občina si želi, da bi revitalizirali ta območja z urejanjem okolice stavb ter samih stanovanjskih stavb.

Idejna zasnova kako bi lahko prenovili kolonije.

Naselja rudarskih kolonij, revnejših predelov mesta.

Cilji:

- Izvesti prenovo kulturne dediščine; kolonij.
- Urediti, skladno s smernicami urbane vrtičkarstva in povečanja samooskrbe, vrtičkarske površine v okollicah kolonij in na rudniških površinah (samooskrba in prilaganje podnebnim spremembam).
- Ureditev urbanih vrtov med rudarskimi kolonijami Terezija, na Hohlkautovi koloniji, v rudarski koloniji na Vodenski ter na področju degradiranih površin Novi dom, pod Loško cerkvijo.
- Urejanje urbanih vrtov, urbano vrt-narjanje.

Prednosti uresničitve ciljev:

- urediti bivalna okolja v rudarskih kolonijah,
- zdravo bivalno okolje pomeni tudi boljše zdravstveno stanje stanovalcev,
- povečati življenjski standard v kolonijah in zmanjšati socialno revščino,
- povečati samooskrbo ljudi v skladu s trajnostnim razvojem,
- zmanjšati razlike v bivanju med revnejšimi predeli mesta in razvitejšimi, vrtičkarske površine v okolici kolonij so pretežno javni, občinski lasti,
- povečati samooskrbo prebivalstva,
- ohraniti stavbno kulturno dediščino z namenom povečanja dodane vrednosti okolja in turističnega potenciala.

Problematika, izzivi:

- Prenova kulturne dediščine kolonij zahteva znatna sredstva, ki jih lokalno okolje nima.
- Stanovanja v kolonijah so lastniško razpršena (občina, podjetje Spekter in fizične osebe).

Nizka izobrazbena struktura

Ljudje, ki so bili zaposleni v rudniku ali v industriji, imajo načeloma nizko stopnjo izobrazbe in so zaradi tega manj konkurenčni na trgu dela pri iskanju zaposlitve. Ker je med njimi tudi veliko priseljenskih ljudi, težavo predstavlja tudi poznavanje slovenskega jezika. Nizko stopnjo izobrazbe med brezposelnimi v Trbovljah izkazujejo tudi statistični podatki zavoda za zaposlovanje.

Izzivi na področju zaposlovanja ljudi z nižjo stopnjo izobrazbe (potrebe po delu v lokalnem okolju obstajajo) so predvsem v tem, da bi na trgu ti ljudje prejeli minimalno plačo. Socialna nadomestila pa so za brezposelno osebo praviloma tako visoka, da dosega jo znesek minimalne plače (subvencija najemnine, subvencija vrtca, subvencija prehrane za otroke, plačilo obveznega zdravstvenega zavarovanja, socialna pomoč, ... itd.). Takšni ljudje poleg vseh subvencij lahko v prostem času še kaj postorijo »na črno« in s tem dosežejo že lep mesečni prihodek. Zato je vse več primerov, ko so ljudje rajši doma, kot pa na delu. Lokalno okolje pa nima vzvodov, s katerimi bi lahko uspešno takšne ljudi vključilo na trg dela.

STRUKTURNA PREOBRAZBA

Brez ljudi ni razvoj in življenje

Strukturna preobrazba na področju gospodarstva, izobraženosti, družbenega življenja bo mogoča le, če bomo predhodno imeli v dolini tudi ljudi, ki bodo znali izpeljati takšne preobrazbe, ki bodo s svojim znanjem prispevali k boljšemu življenju v dolini, k ustvarjanju novih delovnih mest z visoko dodano vrednostjo. Brez ljudi ni življenja in ne razvoja. Vendar pa bomo takšne ljudi privabili in jih v dolini zadržali le, če jim bomo nudili tudi primerne življenjske pogoje, kot jih imajo drugod po Sloveniji. Trboveljska podjetja se namreč spopadajo z manjko kvalificirane delovne sile, ki jo praviloma najdejo v drugih krajih Slovenije in kjer nato nastane težava, ko se mladi ne bi vsakodnevno vozili na delo v oddaljene kraje. Lokalno okolje pa jim na njihovo povpraševanje nima kje ponuditi primernih stanovanjskih pogojev in ali zazidljivih parcel. Veliko je primerov, ko se mlade družine izseljujejo, ker v Trbovljah ne najdejo zazidljivih parcel, kjer bi si ustvarili dom za družino in bežijo v druge občine. To je velika izguba za občino kot za družbeno in gospodarsko življenje v dolini.

Občina je v letu 2020 od rudnika odkupila degradirano zemljišče, ki bi ga v prihodnje komunalno opremila in uredila ter s tem pridobila komunalno opremljena zemljišča za mlade družine. Hkrati pa bi na takšen način preobrazili degradirano rudniško površino. Prav tako pa ima občina v lasti področje bivšega

Samskega doma propadlega podjetja SGP Zasavje, ki bi ga bilo potrebno podreti in na tem mestu zgraditi stanovanjski objekt s primernimi stanovanji. A žal občina nima sredstev za izgradnjo.

Nova stanovanjska soseska JST

Velikost: 70.000 m²

Namenska raba:

trenutno še ZS (TR-103), se pa s spremembami OPN št.3, ki so v teku, spreminja NR v SS

Lastništvo: Občina Trbovlje

Zasedenost: 0 %

Pomanjkljivosti:

- predvidena izdelava OPPN,
- neugodna geološka zgradba – stabilno in primerno za gradnjo približno polovica tega območja. Ostalo predvidena zelena bariera, oziroma spremljevalne površine.

Pozitivno:

- sanacija degradiranih rudniških površin,
- na robu mesta, nad dolinskim dnom, na območju širšega rekreacijskega območja,
- dostop direktno z regionalne ceste, ne skozi center mesta.

Odlični pogoji za življenje so osnova za to, da v Zasavju ostajajo in prihajajo mladi.

Degradirane površine spremeniti v za gospodarstvo urejene in pripravljene cone

V Trbovljah je zaradi terena zelo malo površin, ki bi bile primerne za razvoj podjetniške dejavnosti. S tem namenom je občina od rudnika v letu 2020 odkupila določene predele zemlje, kjer bi uredila novo industrijsko cono. Namreč obstoječa OIC Nasipi je povsem polna in v njej ni več prostora. Občina Trbovlje se tako srečuje s težavo, ko ne more bodočim vlagateljem ponuditi nobenih primernih parcel za delovanje. Področje, ki je bilo odkupljeno in je primerno za dodatno industrijsko cono je področje Lakonca (glej prilogo Ključna razvojna območja; A – gospodarske (razvojne cone) v občini Trbovlje).

Žal pa se Trbovlje soočajo tudi z zapuščenimi objekti v mestu, kjer zaradi bližine stanovanjskih blokov ta območja niso več primerna za industrijo. Takšno območje je območje bivše tovarne Mehanika v centru mesta, kjer bi bilo na takšnem območju najbolj smiselno podreti objekt in zgraditi stanovanjsko poslopje. Drugo podobno območje pa je območje tovarne IPOZ, kjer bi bilo morda smiselno zaradi bližine doma upokoencev, zgraditi oskrbovana stanovanja za starejše in dom z oddelki za demenco, saj obstoječi dom pestijo težave premajhnega prostora in starega objekta. Več o površinah, ki so na voljo in so trenutno zapuščene, v prilogi »Ključna razvojna območja v občini Trbovlje«.

Nekdanja deponija pepela na Lakonci.

Ipoz

Mehanika

NOVE SPRETNOSTI IN FINANCIRANJE REALNEGA SEKTORJA

Po propadu ali zapiranju največjih podjetij, kot so TET, RTH, Lafarge, se je pozornost začela preusmerjati na manjša podjetja, ki so ves čas delovala v okolju, a zanimanja in skrbi zanje ni bilo. Med takšna podjetja sodijo Dewesoft, Rudis, Kovit projekti d.o.o., Dukart, Telkom,...

V Trbovljah po zaslugi podjetja Dewesoft deluje podjetniški pospeševalnik Katapult. V njem so prostor našla Start up podjetja. Občina Trbovlje pa bo v prihodnjem letu pričela z izgradnjo Zasavskega podjetniškega inkubatorja v bližini.

Kljub zaprtju termoelektrane, pa je področje TET-a še vedno področje namenjeno energetiki. Podjetje HSE, ki je lastnik zaprte termoelektrarne ima na tem področju svoje načrte.

Skladno s strategijo upravljanja kapitalskih naložb države je opredeljeno, da se lokacija TET ohranja kot energetska, saj je prednost predvsem strateška lega in obstoječa infrastruktura, (prenosno omrežje, lastni pitni vir in vrtina, tehnološka voda, odmaknjenost od naselja), vključno s prometnimi povezavami (železnica, cesta).

Pred leti je bila izdelana predinvesticijska zasnova Vzpostavitev industrijske cone na območju TET, ki projektno obdeluje postopke za demontažo in razgradnjo opreme z vzpostavitvijo brown field lokacije.

Na tem območju ima HSE pripravljenih nekaj projektov z naslova energetike (pridobivanje sončne energije, izgradnja fotonapostnih elektrarn...).

Visoka tehnologija prinaša visoko dodano vrednost ter višanje kupne moči prebivalstva, za kar pa je potrebno zagotoviti ustrezno ekološko nesporno infrastrukturo.

TURIZEM KOT POTENCIAL

Turizem danes v svetu predstavlja eno najhitreje rastočih panog v gospodarstvu merjeno v deležu BDP-ja. Mesta izkoriščajo svoje naravne danosti, znanosti in jih v strateško pripravljanih promocijah ponujajo gostom. V Trbovljah vse do padca takrat močne industrije, niso razmišljali o turizmu, niti ga niso prepoznali kot enega od strateških področij. Zaradi tega je to področje slabo razvito, na kar nakazujejo tudi podatki o prenočitvah. Občina Trbovlje se na področju turizma srečuje z naslednjimi problematikami:

- ni dovolj prenočitev oz. so namenjene zgolj enemu segmentu gostov (mladinski hostel),
- ni razvitih turističnih produktov, ki bi jih tržili gostom,
- potencial industrijske in rudarske dediščine je neizkoriščen.

Ustvariti

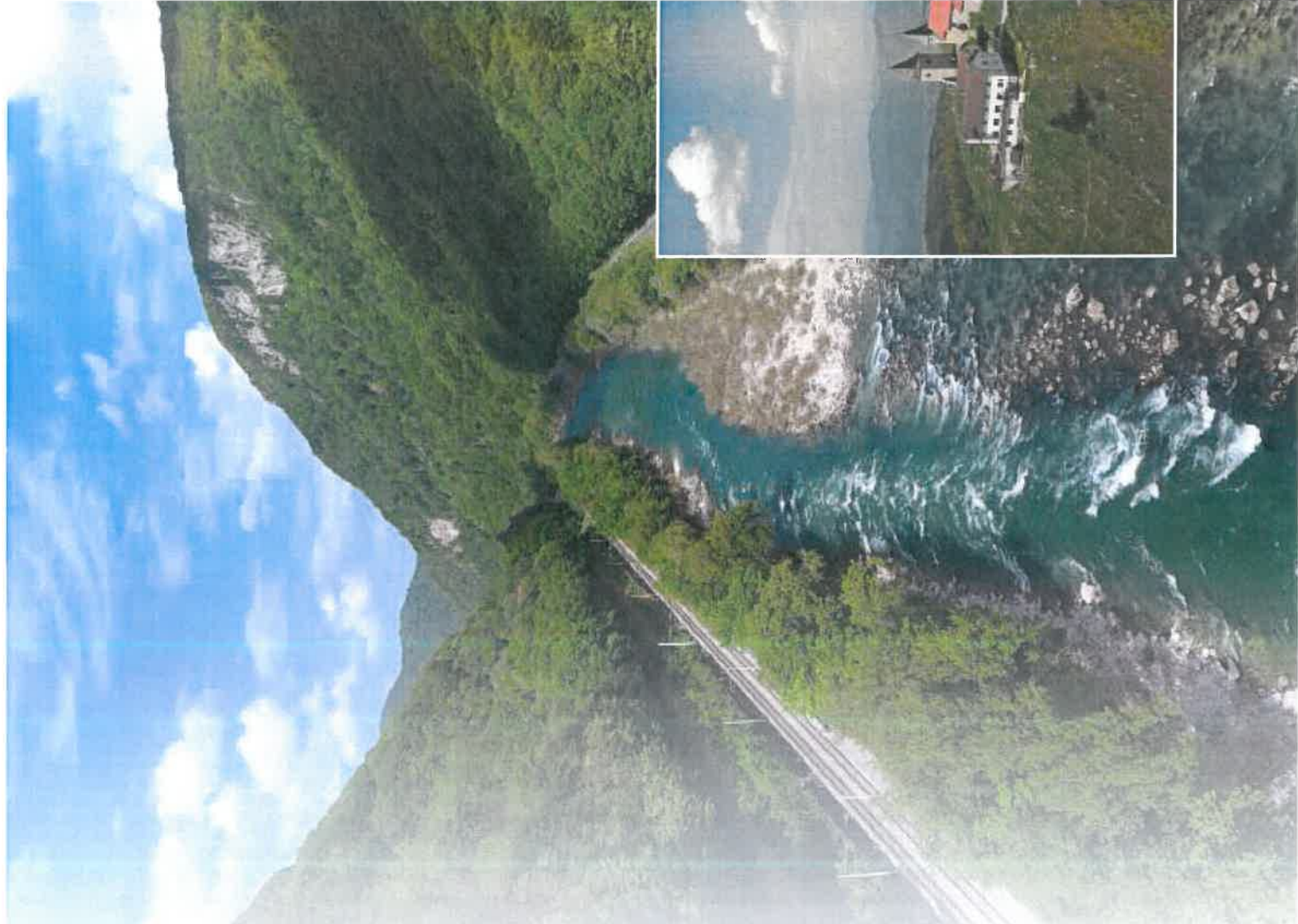
prenočitvene pogoje

V Občini Trbovlje imajo ljudje trenutno možnost prenočiti v Mladinskem hotelu. Turist pa lahko preko portala Booking najde samo še 3 možnosti nastanitve, od tega 1 v gostišču v omejenem številu in po en apartma pri dveh zasebnikih. Občina Trbovlje je za namene ureditve razpršenega hotela v preteklosti odkupila hiško v koloniji Kurja vas, ki je edina kolonija, kjer stavbe niso zanemarjene ali zapuščene, saj je bila v času rudarjenja namenjena uslužbencev rudnika, ki so zasedali višje položaje. Gre za hišo, ki je kulturno zaščitena in vsebuje še največ originalnih, pristnih rudarskih elemen-

tov. Načrt prenove je izdelal priznan arhitekturni biro iz Ljubljane, vanjo pa umestilo 2 stanovanjski enoti (apartmaja), kjer bi se s prenovo ohranile vse značilnosti iz časov rudarjenja in življenja rudarjev vendar na višjem nivoju, saj bi bila oba apartmaja namenjena višjemu cenovnemu razredu gostov. Takšnih nastanitvev v Trbovljah ni, zato se tako podjetja kot ostali, ki v Trbovljah gostijo visoke goste, srečujejo s problematiko nastanitve teh gostov. S prenovo ene od stavb v koloniji bi pripomogli k ohranjanju kulturne dediščine s področja rudarjenja ter hkrati izvedli edinstveno prenovo in projekt, saj mikler v Sloveniji ni moč prespati v rudarski koloniji.

Cilji:

- oživitvev in ohranitev kulturne dediščine rudarstva,
- ustvariti dodano vrednost koloniji,
- vzpostaviti prenočitve za višji cenovni razred gostov,
- ustvariti edinstveno izkušnjo v Sloveniji na področju prenočitev.

Unikatne možnosti,
ki jih ponuja
industrijska zgodovina
Zasavja, so odlična
priložnost za razvoj
turizma v regiji.

Kum

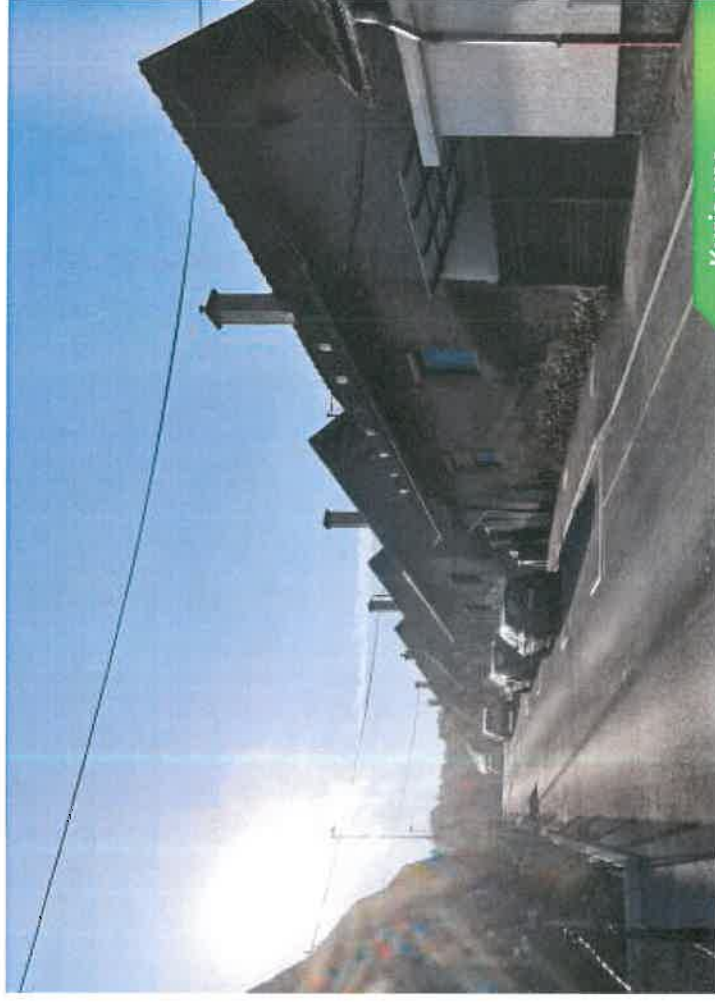

Rudarska dediščina in turistični produkti

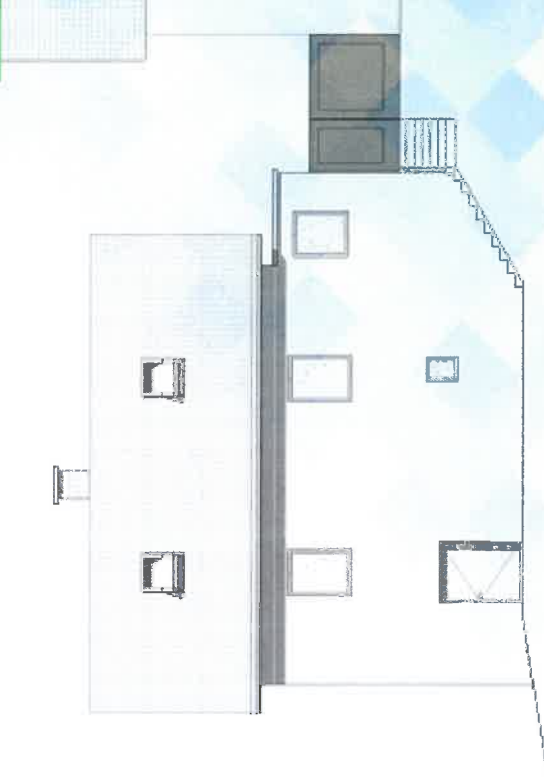
V Trbovljah sta na področju rudarjenja skozi celotno leto obiskovalca navoljo le 2 produkta: ogled virtualnega muzeja rudarjenja ter ogled muzejsko urejenega rudarskega stanovanja v koloniji Njiva. Obiskovalec trenutno nima možnosti ogleda rudnika kot organiziranega ogleda, kar bi bilo edinstveno doživetje. Rov, ki pod zemljo povezuje občini Trbovlje in Hrastnik bi bilo nujno urediti v turističen produkt, ki bi bil na voljo turistu. Trenutno v rovu dvakrat na leto poteka izredno priljubljena prireditev Jamaton, ki bi z večjo finančno podporo lahko prerasla v mednarodni dogodek.

Izzivi in cilji:

- ureditev rudniškega rova in njegova ohranitev za namene turizma (Trbovlje-Hrastnik),
- ustvariti več turističnih produktov,
- ustvariti TIC, ki ga trenutno ni v metu in turizem voditi iz ene točke,
- priprava strategije razvoja turizma,
- ...

Kurja vas

Industrijska dediščina

V sodelovanju: HSE, občine Zagorje, Hrastrnik, Trbovlje, Katapult, zasavsko gospodarstvo.

Unikatna priložnost, ki postavlja Zasavje na zemljevid turističnih znamenitosti, kot so Blejski otok ali Postonjska jama, je najvišji dimnik v Evropi, ki z višino 365 m ponuja adrenalinška doživetja. Dimnik ne bo nikoli več služil svojemu namenu. Projekt spremembe namena zajema gradnjo varovane lestve, stopnic, plezalne stene, trampolina na vrhu dimnika, zip line-a za spust, škripca og, dvigala in razgledne ploščadi.

Regija je v trenutku postala nezanimiva, pa vendar se kot feniks iz pepela prebuja v nov dan v novi luči. Deset let po zaprtju najhujših onesnaževalcev se rojevajo nova, inovativna podjetja, ki so uspešna v svetovnem merilu. Ponujajo se možnosti razvoja turizma.

PROJEKT Tehno park Zasavje360

Poleg te atrakcije je na lokaciji dovolj prostora za izgradnjo centra visokih tehnologij – Tehno park Zasavje360. V regiji so s tem izkušnje zelo pozitivne, podjetja so vzpostavila kulturo sodelovanja in pomoči, ki pospešuje razvoj regije. Katapult je bil kot pospeševalnik industrije zgrajen leta 2016, sedaj pa s zaposlenimi 2500 m2 ponuja inovativno okolje mladim inovativnim podjetjem na severu Trbovelj.

Čiji

Ker na tej lokaciji možnosti nadaljne širitve ni, bi bil Tehno park na lokaciji bivše Termoelektrarne Trbovlje idealna priložnost, da razširimo podporo novim idejam. Atraktivno delovno okolje z odličnimi možnostmi transporta (železnica, direktne cestne povezave), popolnoma zelenim obratovanjem z solarno elektrarino na deponiji pepela lahko poveže vse aktivnosti državnih, občinskih ter zasebnih dejavnosti na področju spodbujanja inovativnosti v regiji. Tehno park je sestavljen iz 3000 m2 pisarniških površin ter 2x2000 m2 industrijskih hal za proizvodnjo ter 2x1000 m2 čistih prostorov (clean room) za izdelavo medicinskih pripomočkov in elektroneke.

Le z dolgoročnim vlaganjem v nove tehnologije ter višanjem dodane vrednosti lahko ustvarimo temelje prehoda regije iz premogovišča, kar v povezavi z ustrezno infrastrukturo, cestnih povezav, novih stanovanj, parkov, športnih in kulturnih objektov pomeni boljše čase za Zasavje.

(Jure Knez, 2020)

Rudnik kot priložnost

Projekti:

- Urediti povezavo Trbovlje-Hrastnik tudi za kolesarje in obnoviti timi prevoz, da se ohrani avtentičnost na tej relaciji pod zemljo.
- Urediti rov Vasle kot dostop do razglednega platoja »Pr psih« z dvigalom ter prostoru dodati vsebino kot nadgradnjo virtualnega rudarskega muzeja 4. Drita.

10 km rovvov pod občino Hrastnik in Trbovlje dajejo možnosti za:

- možnost skladiščenja,
- možnost izrabe geotermalne energije (toplotne črpalke voda/voda),
- možnost uporabe jamskih prostorov za inštalacije, kot so vročevod, elektro komunikacije, optike ipd... med TET in Lakonco oz. IOC Nasipi.

ONESNAŽENO, DEPRIVILIGIRANO OKOLJE

Trbovlje so bile zaradi industrije in delovanja rudnika eno najbolj onesnaženih mest v Sloveniji. Kljub propadu industrije, pa so Trbovlje še vedno med tistimi slovenskimi mesti, ki vsako leto beležijo preseganje prašnih delcev PM10 v ozračju. Posledica tega je slabše zdravstveno stanje prebivalstva kot tudi neprillačnost mestaza bivanje.

V mestih so včasih najprej bile zgrajene hale, industrijski objekti, nato okoli njih stanovanjski objekti. Danes pa se industrijska dejavnost več ne dopušča v mestih oz. se le ta seli ven iz mest, kjer jim je omogočena tudi širitev. Tako so nastali zapuščeni deli mesta, ki kličejo po novi in novih vsebinah.

Projekti s področja revitalizacije okolja, izboljšanja življenjskih pogojev:

- Revitalizacija rudniških površin na Kipah z namenom pridobiti rekreacijske površine, površine, ki bodo predstavljale zeleno oazo mesta.
- Zmanjšanje prašnih delcev v zraku z izvedbo pilotnega projekta izdelave dimniških filtrov na področju kolonij v sodelovanju z Občino Loški Potok in Inštitutom Jožef Štefan.
- Elektrifikacija na področju prometa ali uporaba drugih virov (metan,...) v avtobusnem javnem prometu, uvedba uporabe električnih skirojev, vozil na področju javnih služb v mestu.
- Trajnostna mobilnost.

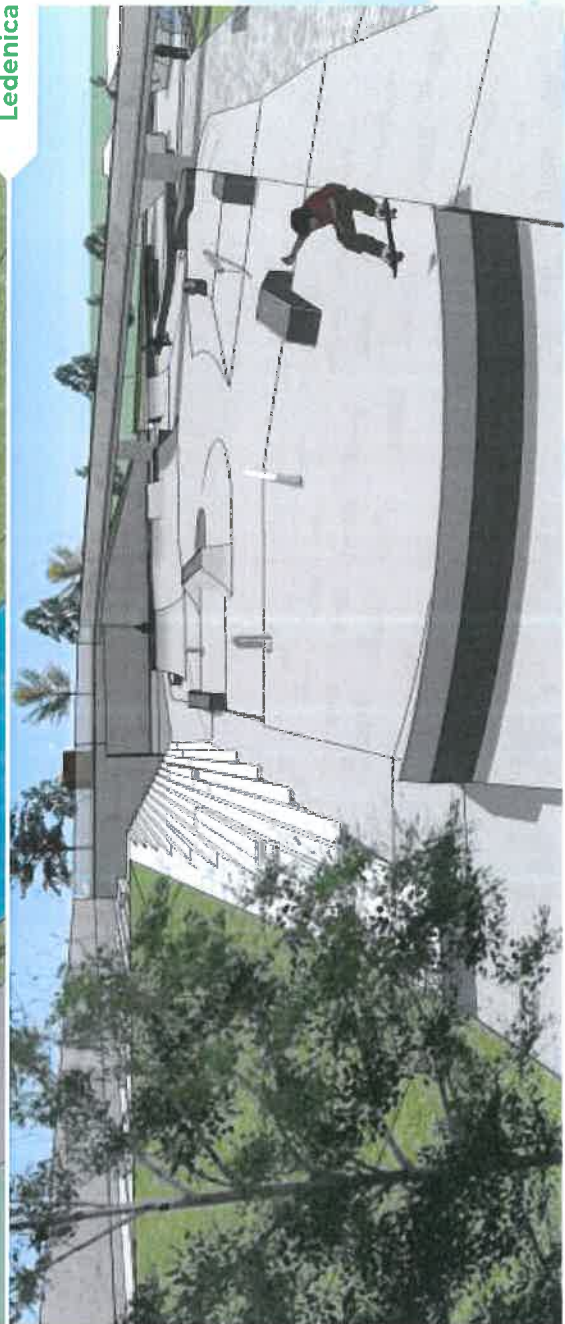
- Oživitvev zapuščenega zgornjega dela mesta Ledenica (ime nosi po industrijski dejavnosti, ki se je tu opravljal), kjer bi se uredil »park Ledenica« (skate prostor, brv čez potok, igrala, prostor za posedanje in druženje, dvig kvalitete življenja za zgornji del mesta).

...

Ledenica

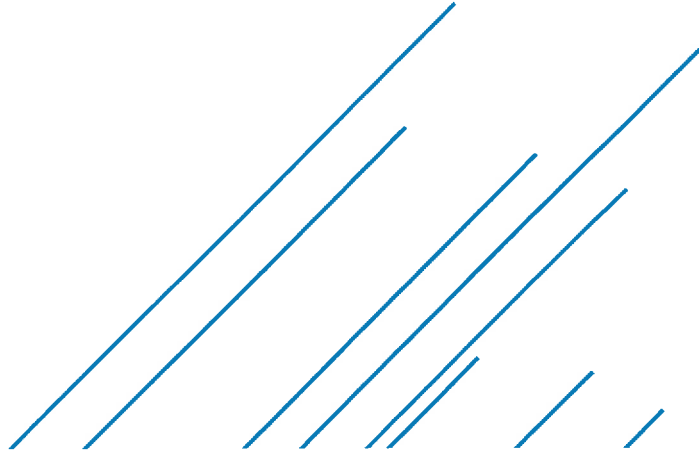

ZAKLJUČEK

V tem besedilu smo na kratko povzeli izzive in cilje na področju revitalizacije rudniških, industrijskih površin in področij, ki so povezana z njimi. V prilogah k temu dokumentu pa so posamezna področja podrobneje opredeljena in specificirana.

PRILOGE

- Razvojna območja Trbovlje.
- Konkurenčno gospodarstvo in turizem Trbovlje.
- Fizična in digitalna povezanost.
- Okolje, prostor in energija.

Občina Trbovlje

V SREDIŠČU
ZASAVJA

REGIONALNA
RAZVOJNA
AGENCIJA
ZASAVJE

Kaj Zasavju prinaša SKLAD ZA PRAVIČNI PREHOD (JTF)?

RRA Zasavje, september 2020

REGIONALNA
RAZVOJNA
AGENCIJA
ZASAVJE

ZASAVJE PO PREMOGOVNIŠTVU

- Evropska unija zadala cilj, da bo v skladu s **Pariškim podnebnim sporazumom** vzpostavila **klimatsko nevtravno gospodarstvo**, ki med drugim zajema tudi postopno **opustitev uporabe premoga** za pridobivanje energije.
- **Premogovne regije** bo potrebno zato gospodarsko in socialno **prestrukturirati**, saj jim v nasprotnem primeru grozi, da bodo zaradi opustitve premogovne dejavnosti utrpele negativne družbene posledice in upad gospodarskih aktivnosti.
- Platforma za premogovne regije v tranziciji je **iniciativa EU** za **izmenjavo izkušenj in dobrih praks** za prestrukturiranje premogovnih regij
- **Prestrukturiranje mora potekati na pošten in družbeno sprejemljiv način.**

REGIONALNA
RAZVOJNA
AGENCIJA
ZASAVJE

IZKUŠNJE IZ TUJINE

LIMBURG (JV Nizozemska;
1.1 milijona prebivalcev,
gl. mesto: Maastricht)

- Premogovna regija 1899 – 1976, 75.000 delovnih mest vezanih na rudarjenje
- Leta 1960 zaradi odkritja nahajališč zemeljskega plina in nekonkurenčnosti premoga država sprejme odločitev zaprtju rudnikov
- Sindikati so se strinjali z zaprtjem zaradi nečloveških razmer v rudnikih in nizkih plač v rudarstvu
- 1976 preneha obratovati zadnji rudnik

REGIONALNA
RAZVOJNA
AGENCIJA
ZASAVJE

- Prvi ukrep prestrukturiranja: prestavitev sedežev Nacionalnega Statističnega urada in Pokojninskega sklada v regijo (v 4 letih ustvarjenih 1000 delovnih mest z visoko dodano vrednostjo).
- Ustanovitev Univerze v Maastrichtu (trenutno največja mednarodna univerza na Nizozemskem, 18.000 študentov, 4.400 zaposlenih).
- Poglavitni cilj: izboljšati gospodarske in socialne razmere v regiji.
- Od 75.000 delavcev se jih je največ prezaposlilo, 25.000 delovnih mest se ni nadomestilo.
- Rudarska družba se je prestrukturirala v kemijsko.
- v obdobju prestrukturiranja do leta 1990 je pokrajina prejela 3.9 mrd EUR državnih subvencij (38 % rudarstvo).
- Od 1965 do 1990 je bilo za vsako novo ustvarjeno delovno mesto vloženi 416.000 EUR državnih subvencij .

REGIONALNA
RAZVOJNA
AGENCIJA
ZASAVJE

ZASAVJE DANES?

- **Zasavje** še vedno čuti posledice opustitve premogovne dejavnosti, kljub sprejetim ukrepom za gospodarsko in socialno prestrukturiranje.
- Ukinjenih približno 5.000 delovnih mest v rudarstvu.
- V letu 2000 regionalni BDP dosegal 73 % slovenskega povprečja, 52 % v letu 2017.
- Število prebivalcev se je v regiji od leta 2000 zmanjšalo za približno 7 %.
- Polovica vse delovno aktivne populacije, ki je živel v Zasavju, je leta 2018 delala v drugih slovenskih regijah.
- Stopnja registrirane brezposelnosti upada: 16,8 % (l. 2014), 8,3 % (l. 2019), slovensko povprečje 7,4 % (l. 2019).

REGIONALNA
RAZVOJNA
AGENCIJA
ZASAVJE

NACIONALNA STRATEGIJA ZA OPUŠČANJE RABE PREMOGA

- Evropska komisija je MZI odobrila tehnično pomoč, hkrati je EK izbrala zunanjega izvajalca (Družba Deloitte) za pripravo NACIONALNE STRATEGIJE Z AKCIJSKIM NAČRTOM ZA OPUŠČANJE RABE PREMOGA.
- Dosedanje aktivnosti pri pripravi strategije:
 - julij: preko 40 **intervjujev** s ključnimi deležniki (občine, gospodarstvo, NVO-ji, izobraževalne institucije, RR...),
 - avgust:
 - ✓ **terenski ogled** Družbe Deloitte in zunanjih izvajalcev v sodelovanju z zasavskimi občinami, gospodarstveniki, RRA Zasavje,
 - ✓ **fokusna skupina** (delavnica) s ključnimi deležniki obeh pilotnih regij,
 - september: priprava osnutka strategije, predstavitev na Operativni skupini MZI, javna obravnava ter podaja predlogov popravkov in dopolnitev.

REGIONALNA
RAZVOJNA
AGENCIJA
ZASAVJE

- Vključeni Savinjsko – Šaleška in Zasavska regija (kot pilotni regiji).
- Strategiji, ki jo potrdi Državni zbor RS, sledi priprava AKCIJSKEGA NAČRTA (za Zasavje 5-7 projektov).
- Potrditev dokumenta v DZ RS bo podlaga za Zakon o prestrukturiranju regij in črpanje evropskih sredstev iz SKLADA ZA PRAVIČNI PREHOD (JUST TRANSITION FUND – JTF).
- STRATEGIJA bo vsebovala analizo regije, ukrepe za prestrukturiranje in identifikacijo virov za implementacijo ukrepov.
- Osnutek Nacionalne strategije za opuščanje rabe premoga je v javni obravnavi od 15. 9. 2020 dalje.
- Ukrepe lahko predlagajo država in regionalni deležniki, zaželeno je, da jih izdelajo skupaj izobraževalnimi ustanovami, inštituti, državnimi in lokalni organi ter podjetji.
- Ukrepi, ki bodo vnešeni v akcijski načrt, bodo imeli prednost pri financiranju.

REGIONALNA
RAZVOJNA
AGENCIJA
ZASAVJE

UKREPI iz JTF bodo podpirali naslednje dejavnosti:

- produktivne naložbe v mala in srednja podjetja, vključno z zagonskimi podjetji, ki bodo spodbudile diverzifikacijo in preusmeritev gospodarstva,
- naložbe v raziskovalne in inovacijske dejavnosti ter spodbujanje prenosa naprednih tehnologij v skladu s slovensko strategijo pametne specializacije,
- naložbe v uvajanje tehnologije in infrastrukture za cenovno dostopno čisto energijo,
- naložbe v digitalizacijo,
- izpopolnjevanje in preusposabljanje delavcev.

Zaradi onesnaženosti in degradacije okolja so predvideni tudi naslednji ukrepi:

- naložbe v regeneracijo in dekontaminacijo objektov, sanacijo zemljišč in projekte za spremembo namembnosti,
- naložbe v krepitev krožnega gospodarstva.

REGIONALNA
RAZVOJNA
AGENCIJA
ZASAVJE

KAKO BOMO ČRPALI IZ JTF?

FINANČNI RAZREZ INSTRUMENTA ZA OKREVANJE ZA SLOVENIJO

- Za obe slovenski regiji namenjenih več kot 130 milijonov EUR nepovratnih sredstev.
- Do te podpore bodo upravičeni projekti, ki bodo navedeni v **območnih načrtih za pravični prehod**.

Instrument za okrevanje
(Next Generation EU)

Nepovratna sredstva

React-EU
300 mio EUR

Sklad za pravičen prehod
130 mio EUR

Mehanizem za okrevanje
in odpornost
1,6 mrd EUR

Razvoj podeželja
70 mio EUR

REGIONALNA
RAZVOJNA
AGENCIJA
ZASAVJE

HVALA ZA VAŠO POZORNOST.